

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Το Ελληνικό Πρωτάθλημα ποδοσφαίρου σε
οικονομικό επίπεδο.
Η χρηματοοικονομική ανάλυση των ΠΑΕ που
αγωνίζονται στην Superleague & Football League
στην αγωνιστική περίοδο 2015-2016.**

**ΓΑΣΤΟΥΝΙΩΤΗΣ ΧΡ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΣΑΣΣΑΝΗΣ ΙΩΑΝ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ**

**ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΚΟΣ
ΣΜΑΡΑΪΔΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ**

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2017

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Το Ελληνικό Πρωτάθλημα ποδοσφαίρου σε
οικονομικό επίπεδο.
Η χρηματοοικονομική ανάλυση των ΠΑΕ που
αγωνίζονται στην Superleague & Football League
στην αγωνιστική περίοδο 2015-2016.**

**ΓΑΣΤΟΥΝΙΩΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΑΜ: 16032 email: athagast@gmail.com)
ΣΑΣΣΑΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΙΟΣ (ΑΜ: 16266 email: georsass94@gmail.com)**

**ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΚΟΣ
ΣΜΑΡΑΪΔΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ**

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2017

Επισημάνση

Οι διαπιστώσεις, τα αποτελέσματα, τα συμπεράσματα και οι πιθανές προτάσεις της παρούσας Πτυχιακής Εργασίας, εκτός των αναφορών που σημαίνονται ως λήμματα, αποτελούν προσωπικές θεωρητικές ή εμπειρικές διαπιστώσεις του φοιτητή (φοιτήτριας) ή της ομάδας των φοιτητών που την επιμελήθηκαν και δεν απηχούν κατ' ανάγκη τη γνώμη του εισηγητή εκπαιδευτικού ή του εκπαιδευτικού προσωπικού του Τμήματος Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής του Α.Τ.Ε.Ι. Δυτ. Ελλάδας.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στο σημερινό οικονομικό περιβάλλον το οποίο χαρακτηρίζεται από μεγάλο ανταγωνισμό και ιδιαιτερότητες λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης, οι επιχειρήσεις πρέπει να επιδιώκουν συνεχώς την μέγιστη αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα προκειμένου να μπορέσουν να παραμείνουν και ανταγωνιστικές αλλά και να αναπτυχθούν. Ιδιαίτερα στο κλάδο του επαγγελματικού ποδοσφαίρου αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία καθώς πρόκειται για έναν κλάδο με ιδιαιτερότητες τόσο στο τρόπο λειτουργίας όσο και στο τρόπο που τα περιουσιακά στοιχεία των ομάδων μπορούν να αποφέρουν έσοδα. Αυτό σημαίνει ότι η διοίκηση της κάθε ομάδας δεν πρέπει να αφήνει τίποτα στην τύχη του και πρέπει να έχει απόλυτο έλεγχο στα χρηματοοικονομικά δεδομένα της.

Αν λάβουμε υπ' όψη και τον απώτερο σκοπό της μεγιστοποίησης του οικονομικού κέρδους –καθώς πρόκειται για ανώνυμες εταιρείες- γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι, τόσο ο έλεγχος του κόστους λειτουργίας όσο και η αύξηση των εσόδων είναι οι κυριότεροι παράγοντες επιτυχίας τους. Ωστόσο υπάρχει μια σημαντική ιδιαιτερότητα. Τα έσοδα και κατά συνέπεια και τα κέρδη έρχονται μέσω των επιτυχιών οι οποίες όμως για να έρθουν απαιτούν συνήθως μεγάλες επενδύσεις σε παίκτες και υποδομές. Οι επενδύσεις αυτές χαρακτηρίζονται από αβεβαιότητα καθώς υπάρχουν πολλοί παράγοντες που στο τέλος θα διαμορφώσουν το τελικό αποτέλεσμα της επιτυχίας ή της αποτυχίας πέρα από την αγωνιστική επίδοση. Η ορθή οικονομική διαχείριση είναι ένας από αυτούς τους παράγοντες.

Γι' αυτό το λόγο και προκειμένου να αποκτήσουμε μια πιο πλήρη εικόνα για το τρόπο λειτουργίας των επαγγελματικών ομάδων ποδοσφαίρου στην Ελλάδα στην εργασία αυτή γίνεται μια ανάλυση με τη χρήση αριθμοδεικτών οι οποίοι έχουν αποδεδειγμένη χρησιμότητα στην αποτίμηση των επιχειρήσεων και αποτελούν βασικό εργαλείο για την λήψη αποφάσεων στο εσωτερικό τους. Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν την εικόνα και τα χαρακτηριστικά του κλάδου που έχουν ήδη αποτυπωθεί από άλλες έρευνες.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία με τίτλο «το Ελληνικό πρωτάθλημα ποδοσφαίρου σε οικονομικό επίπεδο. η χρηματοοικονομική ανάλυση των ΠΑΕ που αγωνίζονται στην Superleague & Football League στην αγωνιστική περίοδο 2015-2016» αποτελεί μια προσπάθεια για αποτύπωση της υφιστάμενης οικονομικής κατάστασης των Ελληνικών επαγγελματικών ποδοσφαιρικών ομάδων. Προκειμένου να γίνει αυτό εφικτό επιλέχθηκε η ανάλυση με τη χρήση αριθμοδεικτών οι οποίοι έχουν αποδεδειγμένη χρησιμότητα στην αποτίμηση των επιχειρήσεων και αποτελούν βασικό εργαλείο για την λήψη αποφάσεων. Η ανάλυση της πορείας μιας εταιρίας με βάση τους αριθμοδείκτες παρέχει στους ενδιαφερόμενους, χρηματοοικονομικές πληροφορίες με βάση τις οποίες μπορούν να λάβουν και τις απαιτούμενες επενδυτικές ή διοικητικές αποφάσεις. Στην εργασία αυτή όπως έχει ήδη αναφερθεί παρουσιάζονται τα ποιοτικά και οικονομικά στοιχεία και αναλύονται οι αριθμοδείκτες των επαγγελματικών ποδοσφαιρικών ομάδων στην Ελλάδα οι οποίες αγωνίζονται στην πρώτη και δεύτερη κατηγορία κατά τις χρήσεις της περιόδου 2015 και 2016.

Η εργασία χωρίζεται σε πέντε κεφάλαια. Τα τέσσερα πρώτα αποτελούν την θεωρητική προσέγγιση του θέματος ενώ στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η ανάλυση των αριθμοδεικτών και γίνεται παράθεση των πινάκων με τους χρηματιστηριακούς δείκτες των εξεταζόμενων επιχειρήσεων. Στα πρώτα κεφάλαια γίνεται με την σειρά ανάλυση του σκοπού της εργασίας, βιβλιογραφική ανασκόπηση και ανάλυση του θεσμικού και φορολογικού-οικονομικού πλαισίου που διέπει τις ποδοσφαιρικές ομάδες.

Κάνοντας μια πολύ σύντομη και γενική αποτύπωση της γενική εικόνας που αποκομίζεται από τα αποτελέσματα της εν λόγω εργασίας, προκύπτει ότι οι Ελληνικές επαγγελματικές ποδοσφαιρικές ομάδες της Superleague αλλά και της Football League κατά την εξεταζόμενη περίοδο 2015-2016 είναι εταιρείες με υψηλά έσοδα αλλά και αντίστοιχα πολύ υψηλότερα έξοδα. Αυτή είναι και η κύρια αιτία που εμφανίζουν ζημιές διαχρονικά και όχι κέρδη. Συνολικά και σύμφωνα με την εικόνα των οικονομικών καταστάσεων μπορεί κανείς να πει πως είναι αναμενόμενο να έχουν υπάρξει τόσες πολλές ομάδες που έχουν πτωχέψει ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια καθώς οι ομάδες είναι αδύνατο να συνεχίσουν την λειτουργία τους χωρίς δανειακά κεφάλαια.

Υπεύθυνοι για την σύνταξη της παρούσας εργασίας είναι οι Γαστουنيώτης Αθανάσιος και Σασσάνης Γεώργιος και επιβλέπων καθηγητής είναι ο κος Σμαράϊδος Βασίλης.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Αριθμοδείκτες, χρηματοοικονομικές καταστάσεις, αποδοτικότητα, επαγγελματικό ποδόσφαιρο, περιθώριο κέρδους, κυκλοφοριακή ταχύτητα, ρευστότητα, δανειακή επιβάρυνση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	5
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	6
ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο : Εισαγωγή.....	10
1.1 Αντικειμενικός Σκοπός.....	10
1.2 Ερευνητικά Ερωτήματα.....	10
1.3 Μεθοδολογία	11
1.3.1 Στατιστική Ανάλυση.....	11
1.3.2 Η χρήση των Αριθμοδεικτών	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο : Βιβλιογραφική Επισκόπηση	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο : Ποδοσφαιρικές Ομοσπονδίες και Διοργανώσεις.....	15
3.1 Διεθνής Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (FIFA)	15
3.2 Ένωση Ευρωπαϊκών Ποδοσφαιρικών Ομοσπονδιών (UEFA).....	15
3.2.1 Το «Financial Fair Play» της UEFA	15
3.3 Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (Ε.Π.Ο)	16
3.4 Superleague Ελλάδα.....	17
3.5 Football League Ελλάδα.....	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο : Φορείς και νομοθεσία που αφορούν την λειτουργία του Επαγγελματικού Ποδοσφαίρου	19
4.1 Εισαγωγή.....	19
4.2 Νομοθεσία που αφορά σε οικονομικά θέματα των Π.Α.Ε.....	19
4.3 Πτώχευση των Π.Α.Ε	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο : ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ.....	21
5.1 Εισαγωγή.....	21
5.2 Παρουσίαση Αριθμοδεικτών και Εφαρμογή στις Π.Α.Ε	21
5.2.1 Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας	21
5.2.2 Αριθμοδείκτες Ρευστότητας.....	34
5.2.3 Αριθμοδείκτες Δραστηριότητας.....	37
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	48
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	49
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	49

Περιεχόμενοι Πίνακες

Πίνακας 1 Οικονομικά στοιχεία βεβαιωμένων χρεών των Π.Α.Ε.	20
Πίνακας 2 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων Superleague 2015-2016	22
Πίνακας 3 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων Football League 2015-2016 ...	23
Πίνακας 4 Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Καθαρού κέρδους Superleague 2015-2016	24
Πίνακας 5 Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Καθαρού κέρδους Football League 2015-2016.....	25
Πίνακας 6 Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους Superleague 2015-2016.....	26
Πίνακας 7 Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους Football League 2015-2016	27
Πίνακας 8 Αποδοτικότητα Συνολικών Επενδυμένων Κεφαλαίων Superleague 2015-2016 ...	29
Πίνακας 9 Αποδοτικότητα Συνολικών Επενδυμένων Κεφαλαίων Football League 2015-2016	30
Πίνακας 10 Αριθμοδείκτης Οικονομικής Μόχλευσης Superleague 2015-2016.....	32
Πίνακας 11 Αριθμοδείκτης Οικονομικής Μόχλευσης Football League 2015-2016	33
Πίνακας 12 Αριθμοδείκτης Ειδικής Ρευστότητας Superleague 2015-2016	35
Πίνακας 13 Αριθμοδείκτης Ειδικής Ρευστότητας Football League 2015-2016	36
Πίνακας 14 Αριθμοδείκτης κυκλοφορίας καθαρού κεφαλαίου κίνησης Superleague 2015-2016	38
Πίνακας 15 Αριθμοδείκτης κυκλοφορίας καθαρού κεφαλαίου κίνησης Football League 2015-2016.....	39
Πίνακας 16 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού Superleague 2015-2016 ...	40
Πίνακας 17 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού Football League 2015-2016	41
Πίνακας 18 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων Superleague 2015-2016	42
Πίνακας 19 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων Football League 2015-2016	43
Πίνακας 20 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων Superleague 2015-2016	45
Πίνακας 21 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων Football League 2015-2016.....	46

Περιεχόμενα Διαγράμματα

Διάγραμμα 1 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων Superleague 2015-2016.....	22
Διάγραμμα 2 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων Football League 2015-2016	23
Διάγραμμα 3 Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Καθαρού κέρδους Superleague 2015-2016	25
Διάγραμμα 4 Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Καθαρού κέρδους Football League 2015-2016	26
Διάγραμμα 5 Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους Superleague 2015-2016	27
Διάγραμμα 6 Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους Football League 2015-2016	28
Διάγραμμα 7 Αποδοτικότητα Συνολικών Επενδυμένων Κεφαλαίων Superleague 2015-2016	29
Διάγραμμα 8 Αποδοτικότητα Συνολικών Επενδυμένων Κεφαλαίων Football League 2015-2016.....	30
Διάγραμμα 9 Αριθμοδείκτης Οικονομικής Μόχλευσης Superleague 2015-2016	32
Διάγραμμα 10 Αριθμοδείκτης Οικονομικής Μόχλευσης Football League 2015-2016	33
Διάγραμμα 11 Αριθμοδείκτης Ειδικής Ρευστότητας Superleague 2015-2016	35
Διάγραμμα 12 Αριθμοδείκτης Ειδικής Ρευστότητας Football League 2015-2016.....	36
Διάγραμμα 13 Αριθμοδείκτης κυκλοφορίας καθαρού κεφαλαίου κίνησης Superleague 2015-2016.....	38
Διάγραμμα 14 Αριθμοδείκτης κυκλοφορίας καθαρού κεφαλαίου κίνησης Football League 2015-2016.....	39
Διάγραμμα 15 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού Superleague 2015-2016	40
Διάγραμμα 16 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού Football League 2015-2016.....	41
Διάγραμμα 17 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων Superleague 2015-2016	43
Διάγραμμα 18 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων Football League 2015-2016.	44
Διάγραμμα 19 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων Superleague 2015-2016.....	45
Διάγραμμα 20 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων Football League 2015-2016.....	46

Περιεχόμενες Εικόνες

Εικόνα 1 Διεθνής Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (FIFA).....	15
--	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο : Εισαγωγή

1.1 Αντικειμενικός Σκοπός

Σκοπός της εν λόγω εργασίας είναι να εξεταστούν τα οικονομικά δεδομένα του Ελληνικού πρωταθλήματος ποδοσφαίρου και πιο συγκεκριμένα να γίνει μια χρηματοοικονομική ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων των ελληνικών επαγγελματικών ποδοσφαιρικών ανωνύμων εταιριών της πρώτης και της δεύτερης επαγγελματικής κατηγορίας οι οποίες πλέον ονομάζονται Superleague και Football League αντίστοιχα. Τα στοιχεία λήφθηκαν για τα έτη 2015-2016 και μέσω της ανάλυσης του προκύπτει η υφιστάμενη χρηματοοικονομική κατάσταση των ποδοσφαιρικών αυτών εταιριών αυτών μέσω της χρήσης αριθμοδεικτών.

Μέσω της ανάλυσης των κύριων αριθμοδεικτών γίνεται προσπάθεια να αποτυπωθεί η οικονομική κατάσταση των εταιριών που εξετάζονται καθώς και να εντοπιστούν οι όποιες διαφορές υπάρχουν ανάμεσα σε ομάδες της πρώτης και της δεύτερης επαγγελματικής κατηγορίας αλλά και το μέσο όρο του κλάδου των επιχειρήσεων αυτών. Πιο συγκεκριμένα τα κύρια μεγέθη τα οποία εξετάζονται είναι: η αποδοτικότητα, το περιθώριο κέρδους, η κυκλοφοριακή ταχύτητα, η ρευστότητα, η δανειακή επιβάρυνση κ.α.

Τα μεγέθη των δεικτών αποτελούν μια σαφή εικόνα για τις πολιτικές που ακολουθεί η κάθε ομάδα μέσω της διοίκησής τη καθώς επίσης και των στόχων που αυτή επιδιώκει να πετύχει. Επίσης τα μεγέθη αυτά επηρεάζονται και από το νομοθετικό πλαίσιο που ισχύει για τις επιχειρήσεις αυτού του είδους.

Τέλος, μέσω αυτής της ανάλυσης θα είναι δυνατή η εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων, προκειμένου να δοθεί μια σαφέστερη εικόνα για την οικονομική κατάσταση των Ελληνικών επαγγελματικών ποδοσφαιρικών ανωνύμων εταιριών και γενικότερα του ελληνικού επαγγελματικού ποδοσφαίρου για την εξεταζόμενη περίοδο και θα μπορέσει να γίνει μια κατάταξή τους σύμφωνα με συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά, οικονομικά και αθλητικά κριτήρια.

1.2 Ερευνητικά Ερωτήματα

Το ερώτημα που καλείται να εξετάσει η εν λόγω εργασία είναι η διερεύνηση της χρηματοοικονομικής κατάστασης των ποδοσφαιρικών επαγγελματικών ομάδων της πρώτης και δεύτερης επαγγελματικής κατηγορίας στην Ελλάδα για την περίοδο 2015-2016.

Το κύριο ερώτημα που αναπτύσσεται είναι αν υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στις ομάδες της Superleague και της Football League καθώς και το τι εικόνα παρουσιάζουν οι ομάδες του επαγγελματικού ποδοσφαίρου σήμερα. Για να πραγματοποιηθεί η εν λόγω ανάλυση έγινε χρήση αριθμοδεικτών για διάφορες κατηγορίες των στοιχείων που δημοσιεύουν οι ομάδες στους ετήσιους προϋπολογισμούς.

Τονίζεται, ότι τα ερευνητικά ερωτήματα αναπτύχθηκαν για την περίοδο 2015-2016 και μόνο για όσες ομάδες είχαν διαθέσιμα στοιχεία, καθώς στην Football League μόνο οι μισές ομάδες διέθεταν στοιχεία προς αξιοποίηση.

1.3 Μεθοδολογία

Για την εκπόνηση της εργασίας αυτής χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία βιβλιογραφίας τόσο από την Ελλάδα όσο και από το εξωτερικό. Αυτά αναζητήθηκαν αποκλειστικά διαδικτυακά με τη χρήση του Google Scholar αλλά και της απλής μηχανής αναζήτησης της Google. Οι πηγές που αξιοποιήθηκαν ιδιαίτερα για την λήψη των οικονομικών στοιχείων επιλέχθηκαν με βάση την αξιοπιστία τους και την εγκυρότητά τους. Συνολικά η εργασία αποτελείται από τρία ευρύτερα τμήματα. Την βιβλιογραφική ανασκόπηση του θεωρητικού υπόβαθρου της εργασίας, της στατιστικής ανάλυσης και τέλος της εξαγωγής συμπερασμάτων.

1.3.1 Στατιστική Ανάλυση

Η στατιστική ανάλυση που θα ακολουθήσει στο πρακτικό μέρος αφορά τις ομάδες για τις οποίες βρέθηκαν δημοσιευμένα στοιχεία ισολογισμού είτε μέσω του ιστοχώρου του Εθνικού τυπογραφείου είτε μέσω του μητρώου ανωνύμων εταιρειών. Διαπιστώθηκε ότι στοιχεία ισολογισμών είναι διαθέσιμα για το σύνολο των ομάδων της Superleague σε αντίθεση με την Football League όπου στοιχεία διαθέσιμα βρέθηκαν για 9 από τις 18 ομάδες καθώς πολλές από αυτές αναγκάστηκαν λόγω οικονομικών δυσχερειών εκείνη την χρονιά να παύσουν την λειτουργία τους (3 ομάδες) ή να προσφύγουν στο άρθρο 99 του πτωχευτικού κώδικα (σύνολο 6 ομάδες). Οι ομάδες για τις οποίες δεν βρέθηκαν στοιχεία για τους παραπάνω λόγους είναι οι Τρίκαλα, Κισσαμικός, Καλλιθέα, ΑΟ Χανιά, Παναιγιάλειος, Πανελευσινιακός, Ζάκυνθος, Παναχαϊκή και Ολυμπιακός Βόλου. Περαιτέρω ανάλυση για τις ομάδες αυτές θα ακολουθήσει σε επόμενο κεφάλαιο.

Όπως ήδη έχει αναφερθεί στην παρούσα εργασία θα χρησιμοποιηθούν οι λογιστικές καταστάσεις της περιόδου 2015-2016, των δεκαέξι (16) ποδοσφαιρικών ανωνύμων εταιριών της Superleague, δηλαδή : Ολυμπιακός, Παναθηναϊκός, Α.Ε.Κ., Π.Α.Ο.Κ., Πανιώνιος, ΠΑΣ Γιάννινα, Αστέρας Τρίπολης, Ατρόμητος Αθηνών, Πλατανιάς, Λεβαδειακός, Παναιτωλικός, ΑΕΠ Ηρακλής, Skoda Ξάνθη, Βέροια, ΑΕΛ Καλλονής και Πανθρακικός. Αντίστοιχα για την Football League τα στοιχεία αφορούν τις ομάδες: Λάρισα, Κέρκυρα, Αναγέννηση Καρδίτσας, Εργοτέλης, Απόλλων Σμύρνης, Πανσερραϊκός, Λαμία, Αγροτικός Αστέρας και Αχαρναϊκός. Οι συγκρίσεις των μέσων όρων θα γίνουν ανά κατηγορία και μεταξύ των κατηγοριών για να διαπιστωθούν οι όποιες διαφορές υπάρχουν μεταξύ των ομάδων της Football League και αυτών της Superleague.

1.3.2 Η χρήση των Αριθμοδεικτών

Αρχικά μπορούμε να πούμε πως οι σκοποί της ανάλυσης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συγκεκριμένοι και εντάσσονται σε τρεις βασικές κατηγορίες. Αρχικά μετρούν τη προηγούμενης επίδοσης της επιχείρησης, στη συνέχεια μετρούν τη παρούσα κατάσταση της επιχείρησης και τέλος, προβλέπουν το μέλλον της επιχείρησης. Αυτή η ανάλυση απαιτείται προκειμένου η επιχείρηση να μπορέσει να διατηρήσει τη κατάλληλη ισορροπία μεταξύ της ρευστότητας, της σταθερότητας, της αποδοτικότητας και της δυνατότητας ανάπτυξης. Κάθε μια από αυτές τις παραμέτρους είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς μια επιχείρηση που έχει την κατάλληλη ρευστότητα είναι σε θέση να ικανοποιεί τις υποχρεώσεις της. Όσον αφορά τη σταθερότητά της, αυτή αναφέρεται στην ικανότητα της επιχείρησης να πραγματοποιεί τις πληρωμές για τους τόκους και χρεολύσια πάνω στο ύψος των δανείων και τις πληρωμές που αντιστοιχούν στην κανονική διανομή μερίσματος στους μετόχους. Συνεχίζοντας, η αποδοτικότητά της είναι η σχέση που υπάρχει μεταξύ του κέρδους που πραγματοποιεί η επιχείρηση και του κεφαλαίου που χρησιμοποιεί. Τέλος, η δυνατότητα

ανάπτυξης μετριέται με την επέκταση και την ανάπτυξη σε νέες αγορές, το ποσοστό ανάπτυξης στις υπάρχουσες αγορές, το ποσοστό αύξησης στα κέρδη ανά μετοχή και το ύψος δαπανών για έρευνα.

Για την διεκπεραίωση των ανωτέρω σκοπών και για την ανάλυση χρηματοοικονομικών μεγεθών χρησιμοποιούνται πολύ συχνά οι αριθμοδείκτες. Αριθμοδείκτης είναι η αριθμητική σχέση που έχουν μεταξύ τους δύο αριθμητικά ποσά, που έτσι μετατρέπονται σε ένα σχετικό που μπορεί να συγκριθεί με ένα άλλο σχετικό και να βγουν συμπεράσματα για την τάση ανάμεσα στα δύο σχετικά ποσά, καθώς και για το μέγεθος αυτής της τάσης. Ένας άλλος ορισμός αναφέρει ότι αριθμοδείκτης είναι η απλή μαθηματική έκφραση της σχέσεως ενός μεγέθους του ισολογισμού ή της καταστάσεως αποτελεσμάτων χρήσης προς ένα άλλο και μπορεί να εκφραστεί με απλή μαθηματική μορφή.

Η αξία των αριθμοδεικτών είναι ιδιαίτερα σημαντική επιτρέπουν τον έλεγχο μιας επιχείρησης τόσο στατικά όσο και σε μια χρονική περίοδο όσον αφορά την επιχειρηματική της δράση. Επίσης η χρήση των αριθμοδεικτών δίνει την δυνατότητα σύγκρισης τόσο ανάμεσα σε διαφορετικές επιχειρήσεις στο ίδιο χρονικό σημείο, όσο και στην ίδια την επιχείρηση σε διαφορετικά χρονικά σημεία. Έτσι μέσω αυτών των αριθμοδεικτών δίνεται η δυνατότητα προσδιορισμού της πραγματικής θέσης ή της αποδοτικότητας κάποιων τμημάτων μιας οικονομικής μονάδας είτε ολόκληρης της οικονομικής μονάδας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο : Βιβλιογραφική Επισκόπηση

Στη βιβλιογραφία υπάρχει ένας αριθμός ερευνητικών προσεγγίσεων που αφορούν τόσο τις Ελληνικές ομάδες όσο και ομάδες του εξωτερικού και αποτελούν χρήσιμες προσεγγίσεις για να γίνει σύγκριση αποτελεσμάτων όσο και ανάπτυξη νέων προσεγγίσεων έρευνας. Ξεκινώντας τα αποτελέσματα που δημοσίευσε το Υπουργείο Ανάπτυξης στις αρχές του 2015 με έγγραφό του αναφέρει ότι «από την ανάλυση των Οικονομικών καταστάσεων που έχουν υποβληθεί στο ΓΕΜΗ (χρήσης 30-6-2013)...έχει διαπιστωθεί ότι δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του ΚΝ 2190/1920 για την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων με αποτέλεσμα να αποδίδεται πλασματική εικόνα για την οικονομική κατάσταση των ΠΑΕ καθώς και την χρηματοοικονομική τους διάρθρωση». Στη συνέχεια στο ίδιο έγγραφο αναφέρεται ότι «από την επεξεργασία των οικονομικών καταστάσεων των Π.Α.Ε. της Superleague προκύπτει ότι το σύνολο των υποχρεώσεων κατά την εξεταζόμενη περίοδο είναι περίπου 70 φορές μεγαλύτερο από τα ίδια τους κεφάλαια με αποτέλεσμα να αμφισβητείται η δυνατότητα της περαιτέρω λειτουργίας τω περισσοτέρων Π.Α.Ε.» με αποτέλεσμα όπως αναφέρουν οι συγγραφείς να μην είναι βιώσιμες οι περισσότερες από τις Π.Α.Ε. ενώ επίσης «ο εξωλογιστικός προσδιορισμός της αξίας των αθλητών που προσαυξάνει το ίδιο τους κεφάλαιο χρησιμοποιείται αποκλειστικά και μόνο για την μη υπαγωγή του στο άρθρο 47 και 48 του κ. ν. 2190/1920 όπου τίθεται θέμα λύσης και εκκαθάρισης αυτών.»

Ως γενικό συμπέρασμα των ανωτέρω μπορεί να αναφερθεί ότι η οικονομική κατάσταση των περισσοτέρων επαγγελματικών ομάδων ποδοσφαίρου είναι ιδιαίτερα άσχημη και το μέλλον τους προδιαγράφεται ιδιαίτερα δύσκολο ενώ για τις περισσότερες από αυτές τίθεται ξεκάθαρα θέμα επιβίωσης.

Μια ακόμα έρευνα που αξίζει να αναφερθεί είναι αυτή που εκπονήθηκε για την οικονομική αξιολόγηση ποδοσφαιρικών ομάδων στην Γαλλία (Γαλαριώτης *et al*), όπου οι συγγραφείς εξέτασαν 13 ομάδες της Α΄ Εθνικής Γαλλίας για το χρονικό διάστημα 2011-2013. Το κεντρικό τους συμπέρασμα είναι ότι οι μεγάλες ποδοσφαιρικές δυνάμεις του Γαλλικού ποδοσφαίρου κερδίζουν σχεδόν πάντα τις κορυφαίες 5 θέσεις της κατάταξης, έχοντας ως κριτήριο τις αθλητικές τους επιδόσεις και ταυτόχρονα κερδίζουν υψηλές θέσεις και στο κύπελλο.

Στην έρευνα αυτή διαπιστώθηκε επίσης ότι και ο χρόνος παραμονής ενός προπονητή στο πάγκο μιας ομάδας επηρεάζει θετικά την απόδοση των ομάδων. Κάποιοι ακόμα σημαντικοί παράγοντες που βοηθούν τις ομάδες να καταλαμβάνουν υψηλές θέσεις στην τελική κατάταξη είναι η χωρητικότητα των σταδίων τους, ο αριθμός των εισιτηρίων διαρκείας, καθώς και λοιπών προϊόντων της ομάδας, όπως και η παρουσία εσόδων από χορηγούς.

Όπως αναφέρουν οι συγγραφείς, έκπληξη αποτελούν οι επιδόσεις των μεσαίων ομάδων. Η αιτιολόγηση αυτού του φαινομένου έγκειται στο γεγονός ότι οι μεγάλες ομάδες στην προσπάθειά τους να πρωταγωνιστούν συνεχώς αποκτούν ακριβούς παίκτες και συνεπώς συσσωρεύουν μεγάλα ελλείμματα.

Το γενικό συμπέρασμα από την έρευνα αυτή είναι ότι για να αποδώσει μια ομάδα πρέπει να έχει υψηλά έσοδα κάτι όμως που απαιτεί ανάλογες επιτυχίες της ομάδας. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με την πεποίθηση ότι η επιτυχία οφείλεται σε κατάλληλη χρηματοοικονομική διαχείριση.

Μια ακόμα έρευνα που μετρά την αποτελεσματικότητα επαγγελματικών ποδοσφαιρικών ομάδων είναι αυτή των Kulikova L.I. και Goshunova A.V. (2014) στην

οποία με τη μέθοδο Data Envelopment Analysis (DEA) και με δείγμα ομάδες από αρκετές χώρες ερευνά το πόσο επηρεάζεται η αποτελεσματικότητα των ομάδων από την κεφαλαιοποίηση των συμβολαίων των παικτών. Το συμπέρασμα που προέκυψε είναι θετικό ενώ επίσης βρήκαν ότι άλλοι σημαντικοί παράγοντες που επιδρούν είναι το μέγεθος της ομάδας και η κεφαλαιακή δομή.

Στα αποτελέσματα της έρευνάς τους προέκυψε ότι οι αποτελεσματικές ομάδες κεφαλαιοποιούσαν τα συμβόλαια των παικτών ως άυλα στοιχεία ενεργητικού και τα θεωρούσαν ως τρέχοντα έξοδα και τα διέγραφαν.

Μια ακόμα έρευνα είναι αυτή της Τραγούδα Μ. (2015) η οποία μελετώντας τις Ελληνικές ομάδες της Α' εθνικής, και πιο συγκεκριμένα τους λογαριασμούς των ισολογισμών, την πορεία των αριθμοδεικτών και τους πίνακες ανάλυσης κοινού μεγέθους για κάθε Π.Α.Ε την περίοδο 2007-2008 έως 2012-2013, παρατήρησε ότι παρόλο που τα έσοδα (πωλήσεις) των ομάδων είναι ποσά πολύ μεγάλα, τα έξοδα τους είναι ποσά πολύ μεγαλύτερα και επομένως, σημειώνουν κατά βάση ζημίες και όχι κέρδη. Η συγγραφέας με την χρήση του Altman Z-score προβλέπει τη χρεοκοπία των ομάδων σε ποσοστό κοντά στο 99%.

Σχεδόν όλοι οι αριθμοδείκτες συνηγορούν στα πιο πάνω αποτελέσματα ενώ επίσης συμπεραίνει συνολικά ότι μόνο ο κύκλος εργασιών με την τελική βαθμολογία στο εθνικό πρωτάθλημα παρουσιάζουν ικανοποιητική θετική συσχέτιση και το τελευταίο επηρεάζει τον τζίρο των Π.Α.Ε. Αντιθέτως χαμηλή συσχέτιση παρουσιάζουν το περιθώριο μικτού κέρδους και τα συνολικά ετήσια έσοδα από εισιτήρια της κάθε Π.Α.Ε., ενώ όλα τα υπόλοιπα ερευνητικά ερωτήματα, δείκτης άμεσης ρευστότητας με συνολικές νίκες, περιθώριο μικτού κέρδους με την τελική κατάταξη και δείκτης δανειακής επιβάρυνσης με τις συνολικές ήττες δεν εμφανίζουν καμία εξάρτηση

Η συγγραφέας στα ευρήματα που παρουσιάζει βρίσκει ότι ο Παναθηναϊκός, Ολυμπιακός και ο Π.Α.Ο.Κ. ήρθαν στις πρώτες θέσεις της κατάταξης για την περίοδο που εξετάζεται με τις υπόλοιπες ομάδες να ακολουθούν. Επίσης παρατηρήθηκε ότι δεν παίζει ρόλο το που τερμάτισε μια ομάδα στην κατάταξη όσον αφορά και τις οικονομικές επιδόσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο : Ποδοσφαιρικές Ομοσπονδίες και Διοργανώσεις

3.1 Διεθνής Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (FIFA)

Η Διεθνής Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (FIFA) είναι ένας οργανισμός που διοικεί παγκόσμια το ποδόσφαιρο και αποτελεί τον μεγαλύτερο αθλητικό οργανισμό στον κόσμο . Έχει έδρα στη Ζυρίχη της Ελβετίας και προεδρεύει ο Gianni Infantino. Η FIFA είναι υπεύθυνη για την διοργάνωση των πιο γνωστών ποδοσφαιρικών διοργανώσεων όπως το Παγκόσμιο Κύπελλο. Η FIFA ιδρύθηκε στο Παρίσι στις 21 Μαΐου 1904 ενώ ο πρώτος της πρόεδρος ήταν ο Ρομπέρ Γκεράν. Το ανώτατο σώμα της FIFA είναι η Συνέλευση (Congress), στην οποία συμμετέχει ως μέλος ένας εκπρόσωπος από κάθε κρατική ομοσπονδία που είναι μέλος της συνομοσπονδίας. Η Συνέλευση συγκαλείται μία φορά τον

Εικόνα 1 Διεθνής Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (FIFA)

χρόνο, ενώ μπορεί να οργανωθεί και έκτακτη συνεδρία αν αυτή ζητηθεί. Μέσω της συνέλευσης εγκρίνονται τροποποιήσεις εσωτερικών κανονισμών, εκλέγεται Πρόεδρος, Γενικός Γραμματέας και άλλα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής. Ο Πρόεδρος και ο Γενικός Γραμματέας είναι οι υπεύθυνοι για την άσκηση της διοίκησης.

3.2 Ένωση Ευρωπαϊκών Ποδοσφαιρικών Ομοσπονδιών (UEFA)

Κάτω από την ομπρέλα της FIFA βρίσκεται η Ένωση Ευρωπαϊκών Ποδοσφαιρικών Ομοσπονδιών (UEFA) η οποία αποτελεί τη μεγαλύτερη ποδοσφαιρική ομοσπονδία στην Ευρώπη και είναι υπεύθυνη για τη διεξαγωγή διοργανώσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο .Ιδρύθηκε το 1954 στην Ελβετία και αρχικά αποτελούνταν από 25 μέλη. Τα μέλη αυτά -τα οποία πλέον είναι 55- αντιπροσωπεύουν τα κράτη της Ευρώπης από τα οποία προέρχονται. Ωστόσο κάποια μέλη της όπως η Ρωσία και η Τουρκία είναι διηπειρωτικές χώρες ενώ και ασιατικές χώρες συμμετέχουν επίσης σε αυτή όπως για παράδειγμα το Ισραήλ και το Καζακστάν. Η U.E.F.A. σήμερα έχει ως πρόεδρο τον Αλεξάντρ Σεφερίν.

3.2.1 Το «Financial Fair Play» της UEFA

Τα τελευταία χρόνια ήταν σύνηθες φαινόμενο σε ευρωπαϊκό επίπεδο οι ομάδες να έχουν έντονα οικονομικά προβλήματα και να έχουν υψηλά ελλείμματα και χρέη. Επίσης διάφοροι επενδυτές μέσω της οικονομικής τους δύναμης ασκούσαν όλο και μεγαλύτερη επιρροή στο επαγγελματικό ποδόσφαιρο. Έτσι υπήρχε το φαινόμενο κάποιες ομάδες να μην μπορούν να καλύψουν τις υποχρεώσεις τους ενώ κάποιες άλλες να εξασφαλίζουν τρόπαια και επιτυχίας λόγω των τεράστιων ποσών που επενδύονταν σε αυτές.

Τέτοια παραδείγματα αποτελούν η Manchester City, η Chelsea και η Paris Saint Germain οι οποίες με επενδύσεις που αγγίζουν το σε κάποιες περιπτώσεις το 1 δις ευρώ κατάφεραν να γίνουν ιδιαίτερα επιτυχημένες. Προκειμένου να αντιμετωπιστεί αυτή η κατάσταση η UEFA το 2009 θεσπίζει κανονισμούς με το όνομα «UEFA Financial Fair Play Regulations (FFP)». Στόχος ήταν να προστατευτούν τα επαγγελματικά ποδοσφαιρικά σωματεία από τα έξοδά τους και να καταφέρουν να επιβιώσουν μακροπρόθεσμα.

Οι κανονισμοί περιείχαν κυρώσεις κατά των ομάδων οι οποίες υπερβαίνουν ένα συγκεκριμένο ύψος δαπανών επί συνεχόμενα έτη με πιο σοβαρή κύρωση είναι την απόρριψη τους από ευρωπαϊκές διοργανώσεις. Άλλες κυρώσεις περιλαμβάνουν πρόστιμα, παρακράτηση των χρηματικών επάθλων, και απαγόρευση μεταγραφών παικτών

3.3 Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (Ε.Π.Ο)

Η Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (Ε.Π.Ο.) αποτελεί τον ανώτατο οργανισμό διοίκησης του ελληνικού ποδοσφαίρου . Ιδρύθηκε το 1926 ενώ μόλις ένα χρόνο μετά το 1927 έγινε μέλος της FIFA ενώ το 1954 γίνεται μέλος και της UEFA. Η Ε.Π.Ο. έχει την ευθύνη της διοργάνωσης του Πρωταθλήματος Γ' Εθνικής Ερασιτεχνικής, καθώς και των τοπικών πρωταθλημάτων. Ακόμα διοργανώνει το Κύπελλο Ελλάδος Ποδοσφαίρου Αντρών, το Κύπελλο Ερασιτεχνών Ελλάδας και τα κύπελλα των μικτών ενώσεων ενώ διοργανώνει και πανελλήνια πρωταθλήματα στους νέους. Τέλος, αποτελεί και τη διοίκηση της Εθνικής Ομάδας της Ελλάδας. Σημερινός πρόεδρος της Ε.Π.Ο. είναι ο Ιωάννης Δρόσος. Το κύριο όργανο λειτουργίας της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας είναι η Γενική Συνέλευση ενώ άλλα σημαντικά όργανα είναι το Διοικητικό Συμβούλιο, η Εξελεγκτική Επιτροπή και τα Πειθαρχικά όργανα.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του καταστατικού της ο σκοπός της Ε.Π.Ο είναι:

- Να βελτιώνει το παιχνίδι του ποδοσφαίρου αδιαλείπτως και να το προωθεί, διευθύνει, διοικεί και ελέγχει σε όλη την ελληνική επικράτεια υπό το φως του ευ αγωνίζεσθε, των ενοποιητικών, επιμορφωτικών, πολιτιστικών και ανθρωπιστικών αξιών του, ιδιαίτερος διαμέσου των προγραμμάτων ανάπτυξης των νέων,
- Να διοργανώνει τα πρωταθλήματα του Ομοσπονδιακού Ποδοσφαίρου σε όλες τους τις μορφές σε εθνικό επίπεδο, ορίζοντας επακριβώς, όπως απαιτείται, τους τομείς
- εξουσίας που παραχωρούνται στις διάφορες Ενώσεις - Μέλη από τις οποίες αποτελείται.
- Να συντάσσει κανονισμούς και διατάξεις και να διασφαλίζει την εφαρμογή τους. Οι κανονισμοί αυτοί, όπως και κάθε άλλος, δεν δύνανται να τροποποιηθούν από την έναρξη των πρωταθλημάτων και μέχρι τη λήξη τους και την επικύρωση των βαθμολογικών πινάκων. Τυχόν τροποποιήσεις ισχύουν, επί ποινή εκπτώσεως των μελών της Ε.Ε., από την επόμενη αγωνιστική περίοδο. Κατ' εξαίρεση , τροποποιήσεις αναγκαστικού χαρακτήρα που αφορούν αποφάσεις της FIFA ισχύουν από την οριζόμενη από τη FIFA ημερομηνία εφαρμογής τους.
- Να προστατεύει τα συμφέροντα των Μελών της,
- Να σέβεται και αποτρέπει κάθε παραβίαση του Καταστατικού, των κανονισμών, οδηγιών και αποφάσεων της FIFA, ή της UEFA και της Ε.Π.Ο., όπως επίσης και των Κανόνων του Παιχνιδιού, και να διασφαλίζει ότι αυτά γίνονται σεβαστά από τα Μέλη της,
- Να προωθεί την ακεραιότητα, δεοντολογία και το «ευ αγωνίζεσθε» με σκοπό την αποτροπή όλων των μεθόδων ή πρακτικών, όπως διαφθορά, φαρμακοδιέγερση (ντόπινγκ) ή διαστρέβλωση αγωνιστικών αποτελεσμάτων, που μπορούν να θέσουν σε

κίνδυνο την ακεραιότητα των αγώνων, διοργανώσεων, ποδοσφαιριστών, αξιωματούχων και Μελών ή να δώσουν έρεισμα για την καταστρατήγηση του Ομοσπονδιακού Ποδοσφαίρου,

- Να ελέγχει και εποπτεύει όλους τους φιλικούς ποδοσφαιρικούς αγώνες σε όλες τους τις μορφές και σε όλη την ελληνική επικράτεια ,
- Να ελέγχει και εποπτεύει το Ομοσπονδιακό Πόδοσφαιρο σε εθνικό επίπεδο και να ελέγχει και εποπτεύει όλες τις μορφές διεθνών αγώνων ποδοσφαίρου, που διεξάγονται στην εδαφική επικράτεια της Ελλάδας, σύμφωνα με το οικείο καταστατικό και τους κανονισμούς της FIFA και των Συνομοσπονδιών,
- Να διαχειρίζεται όλες τις διεθνείς αθλητικές σχέσεις που συνδέονται με το Ομοσπονδιακό Πόδοσφαιρο σε όλες του τις μορφές,
- Να σχεδιάζει και υλοποιεί διοργανώσεις σε διεθνή και άλλα επίπεδα,
- 2. Η Ε.Π.Ο. ως μέλος της FIFA και της UEFA υποχρεούται:
- Σε πλήρη συμμόρφωση με τα καταστατικά, τους κανονισμούς, τις οδηγίες, τις αποφάσεις και τις κατευθύνσεις των οργάνων της FIFA και της UEFA, οι οποίες, σύμφωνα με τα ως άνω καταστατικά, είναι άμεσα εκτελεστές
- Να αναγνωρίζει τη δικαιοδοσία και να σέβεται τις αποφάσεις του Διαιτητικού Αθλητικού Δικαστηρίου (CAS) της Λοζάνης, όπως καθορίζεται στις διατάξεις των καταστατικών της FIFA, της UEFA και της Ε.Π.Ο.
- Να διασφαλίσει ότι όλα τα εμπλεκόμενα στο χώρο του ποδοσφαίρου μέρη συμμορφώνονται και τηρούν τα καταστατικά, τους κανονισμούς, τις οδηγίες, τις αποφάσεις και τις κατευθύνσεις των οργάνων της FIFA, της UEFA και της ΕΠΟ οι οποίες είναι άμεσα εκτελεστές.
- Να διασφαλίσει ότι όλα τα εμπλεκόμενα στο χώρο του ποδοσφαίρου μέρη συμμορφώνονται και τηρούν τις αποφάσεις του Διαιτητικού Δικαστηρίου της Ε.Π.Ο. ή/ και τις αποφάσεις του Διαιτητικού Αθλητικού Δικαστηρίου (C.A.S.) της Λοζάνης.

3. Η Ε.Π.Ο. θα επιδιώξει την επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών της υλοποιώντας κάθε μέτρο που θεωρεί πρόσφορο, όπως τον καθορισμό κανόνων, τη σύναψη συμφωνιών ή συμβάσεων, τη λήψη αποφάσεων ή την υιοθέτηση προγραμμάτων, την ίδρυση νομικών προσώπων για την εκμετάλλευση των προϊόντων του ποδοσφαίρου κ.λπ.

3.4 Superleague Ελλάδας

Η Superleague Ελλάδας είναι η ανώτερη ποδοσφαιρική επαγγελματική κατηγορία στην Ελλάδα. Ιδρύθηκε το 2006 και αποτελεί συνέχεια της Α' Εθνικής Κατηγορίας. Στο πρωτάθλημα της Superleague συμμετέχουν 16 ομάδες. Από τις ομάδες που συμμετέχουν τώρα αλλά και έχουν συμμετάσχει όλα τα προηγούμενα χρόνια τον τίτλο του Πανελληνίου Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου το έχουν κατακτήσει μόλις 6 ομάδες: Ολυμπιακός, Παναθηναϊκός, Α.Ε.Κ., Π. Α.Ο.Κ., Άρης και Λάρισα. Ο σημερινός πρωταθλητής είναι ο Ολυμπιακός, ο οποίος είναι και πολυνίκης του θεσμού έχοντας κερδίσει συνολικά 44 τίτλους. Σύμφωνα με το κανονισμό της Superleague στο πρωτάθλημα συμμετέχουν 16 ομάδες ενώ στο τέλος της αγωνιστικής περιόδου, οι τελευταίες τρεις ομάδες υποβιβάζονται στη Football League με τη θέση τους να παίρνουν, οι κορυφαίες τρεις ομάδες από τη Football League. Με βάση την κατάταξη της Ελλάδας στη σχετική βαθμολογία της UEFA, η Superleague δικαιούται να στείλει δύο συμμετέχοντες στη κορυφαία διασυλλογική διοργάνωσή της το UEFA Champions League. Ο πρωταθλητής της Superleague αμέσως εισάγεται στους ομίλους του UEFA Champions League ενώ οι ομάδες που τερματίζουν από τη δεύτερη ως την πέμπτη θέση παίζουν αγώνες play-off και η ομάδα που θα τερματίσει πρώτη σε αυτούς τους αγώνες θα συμμετάσχει στα προκριματικά του

UEFA Champions League. Αντίθετα ο νικητής του Ελληνικού κυπέλου θα συμμετάσχει στο UEFA Europa League, όπως και οι υπόλοιπες ομάδες των play-off της Superleague.

3.5 Football League Ελλάδα

Η Football League είναι η δεύτερη μεγαλύτερη επαγγελματική ποδοσφαιρική κατηγορία στην Ελλάδα, και αποτελεί την συνέχεια της παλιάς Β' Εθνικής κατηγορίας ποδοσφαίρου. Η πρώτη διοργάνωση της εν λόγω κατηγορίας έγινε το 1954 ως περιφερειακό πρωτάθλημα, χωρισμένο σε δύο ομίλους, τον Βόρειο και τον Νότιο. Από το 2010, η Β' Εθνική μετονομάστηκε σε Football League. Υπάρχουν 18 σύλλογοι που διαγωνίζονται στη Football League. Στο τέλος της σεζόν, οι τελευταίες τέσσερις ομάδες υποβιβάζονται στη Football League 2 ενώ οι δυο κορυφαίες ομάδες προβιβάζονται στην Superleague. Τέλος όπως και στη Superleague όλες οι ομάδες της Football League συμμετέχουν στο Ελληνικό Ποδοσφαιρικό Κύπελλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο : Φορείς και νομοθεσία που αφορούν την λειτουργία του Επαγγελματικού Ποδοσφαίρου

4.1 Εισαγωγή

Αρμόδιος κυβερνητικός φορέας για τον σχεδιασμό και τη χάραξη της πολιτικής στην Ελλάδα είναι ο Υφυπουργός Πολιτισμού με αρμοδιότητα σε θέματα Αθλητισμού, υπό την εποπτεία του οποίου βρίσκεται η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.). Έργο αυτής είναι «ο εθνικός στρατηγικός σχεδιασμός καθώς και η συνολική ευθύνη για όλα τα θέματα που αφορούν την ανάπτυξη και την καλύτερη οργάνωση και λειτουργία του αθλητισμού στη χώρα μας». Συνοπτικά μπορεί κανείς να πει ότι η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού έχει στην ευθύνη της όλες τις αθλητικές δραστηριότητες, την ασφάλεια των αθλητών, αλλά και τον βραχυχρόνιο και μακροχρόνιο προγραμματισμό δράσεων που αφορούν τον αθλητισμό αλλά και τα αθλητικά έργα.

Αναμφισβήτητα ο αθλητισμός αποτελεί ένα πολύ σημαντικό στοιχείο του πολιτισμού μιας χώρας με πολλαπλά κοινωνικά και οικονομικά οφέλη. Γι αυτό το λόγο όλες οι ενέργειες των αρμόδιων φορέων πρέπει να στοχεύουν στην αύξηση του αριθμού των ατόμων που αθλούνται στη χώρα με σκοπό την προώθηση του αθλητισμού και κατ'επέκταση των ωφελειών που προκύπτουν από αυτόν.

Όσον αφορά το κομμάτι του ποδοσφαίρου, από το 2004 απαιτείται η έκδοση μιας άδειας με διεθνή ισχύ προκειμένου να μπορέσει μια ομάδα να συμμετάσχει σε κάποια ευρωπαϊκή διοργάνωση. Για να μπορέσει μια ομάδα να αποκτήσει αυτήν την άδεια απαιτείται η εκπλήρωση κάποιων συγκεκριμένων κριτηρίων τα οποία χωρίζονται σε πέντε κατηγορίες:

- Αθλητικά,
- Νομικά,
- Υποδομής,
- Διοικητικά
- και Οικονομικά

Κάθε κατηγορία κριτηρίων χωρίζεται σε τέσσερις βαθμίδες Α, Β, Γ και Δ όπου όπως αναφέρει και η Καρυδοπούλου (2007), τα κριτήρια με διαβάθμιση Α είναι υποχρεωτικά και η μη συμμόρφωση οδηγεί σε μη χορήγηση άδειας, τα κριτήρια με διαβάθμιση Β είναι επίσης υποχρεωτικά αλλά δίνεται η δυνατότητα προκαθορισμένων, από την UEFA, εναλλακτικών λύσεων, τα κριτήρια με διαβάθμιση Γ είναι και αυτά υποχρεωτικά αλλά η τυχόν μη εκπλήρωσή τους δεν οδηγεί σε αποκλεισμό, αλλά σε κάποια ενώ τέλος τα κριτήρια με διαβάθμιση Δ δεν είναι υποχρεωτικά κριτήρια. Στην Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα στην Ε.Π.Ο. λειτουργεί τμήμα Διεθνών Αδειών το οποίο είναι υπεύθυνο για την λειτουργία του προγράμματος αυτού.

4.2 Νομοθεσία που αφορά σε οικονομικά θέματα των Π.Α.Ε.

Σύμφωνα με τον νέο αθλητικό νόμο (Ν.3479/06) που αναφέρεται στην ίδρυση οργάνωση και λειτουργία αθλητικών επαγγελματικών ενώσεων ο οποίος δημιουργήθηκε με σκοπό να βελτιώσει το πλαίσιο μέσα στο οποίο λειτουργεί το επαγγελματικό ποδόσφαιρο τόσο σε οικονομικό όσο και σε οργανωτικό επίπεδο. Ένα σημαντικό μέρος του νέου αυτού νόμου αφορά στο καθορισμό των κριτηρίων βιωσιμότητας των επαγγελματικών συλλόγων προκειμένου να παραμείνουν στις κατηγορίες των οικείων πρωταθλημάτων. Πιο συγκεκριμένα και όσον αφορά το οικονομικό σκέλος και την διαχείριση των Π.Α.Ε. υπάρχουν αρκετά άρθρα που ορίζουν σαφώς τον τρόπο λειτουργίας των Π.Α.Ε.

Άρθρο 13: Στα πρωταθλήματα της Α' και Β' Εθνικής Κατηγορίας αγωνίζονται μόνο επαγγελματίες ποδοσφαιριστές ενώ στις Γ' Εθνικής Κατηγορίας επιτρέπεται η συμμετοχή πέρα των επαγγελματιών και αμειβομένων ποδοσφαιριστών και ερασιτεχνών.

Άρθρο 14: η Γ' Εθνική Κατηγορία παύεται από αμιγώς επαγγελματική κατηγορία καθώς τα οικονομικά προβλήματα των ομάδων δεν επιτρέπουν κάτι τέτοιο.

Άρθρο 20: τα πρόσωπα τα οποία διευθύνουν τις ομάδες έχουν ευθύνη όσον αφορά την πληρωμή των φόρων προς το Δημόσιο ή χρεών προς τρίτους.

Από τα υπόλοιπα άρθρα αξίζει να γίνει αναφορά στα άρθρα 21 έως και 26 στα οποία γίνεται αναφορά για τους κανόνες υπό τους οποίους συνάπτονται πλέον τα συμβόλαια, τις αμοιβές και τις μεταγραφές των ποδοσφαιριστών. Τα πιο σημαντικά σημεία των παραπάνω άρθρων είναι αυτά που αναφέρονται στη συνέχεια.

- 1) Οι αμοιβές των επαγγελματιών αθλητών του επαγγελματικού ποδοσφαίρου καθορίζονται ελεύθερα ως προς το είδος, το ύψος, τον τρόπο και το χρόνο καταβολής τους, με το συμβόλαιο, το οποίο ύστερα από κοινή συμφωνία των δυο πλευρών.
- 2) Το ύψος των αμοιβών του συνόλου των ποδοσφαιριστών της κάθε εταιρείας δεν μπορεί να υπερβαίνει το 70% των εσόδων του προϋπολογισμού της εταιρείας και κατ' εξαίρεση για τις ομάδες που αγωνίζονται σε ευρωπαϊκές διοργανώσεις σε συνολικό ποσοστό μέχρι 90% επί των εσόδων του προϋπολογισμού.
- 3) Για κάθε μεταγραφή που πρόκειται να πραγματοποιηθεί πρέπει να καταβληθεί προηγουμένως ο ανάλογος φόρος.
- 4) Η ασφάλιση σε ιδιωτικό ασφαλιστικό φορέα είναι πλέον υποχρεωτική και για τους ερασιτέχνες ενώ ο αθλητής με τη συμπλήρωση του 18ου έτους υπογράφει υποχρεωτικά συμβόλαιο παροχής υπηρεσιών.

4.3 Πτώχευση των Π.Α.Ε

Τα τελευταία χρόνια πολλές ομάδες ανεξαρτήτως μεγέθους τόσο λόγω της οικονομικής κρίσης η οποία οδήγησε σε μείωση εσόδων όσο και μεγάλες ομάδες, όπως η Α.Ε.Κ., αντιμετώπισαν σημαντικά προβλήματα χρεών και οδηγήθηκαν σε εκκαθάριση της ανώνυμης εταιρείας τους. Χαρακτηριστική είναι η απογραφή των χρεών των Π.Α.Ε. προς το δημόσιο που αναρτήθηκε στις 12/03/2010 από το Υπουργείο Οικονομικών που παρουσιάζει η Μ. Τραγούδα (2015):

ΟΜΑΔΑ	ΑΝΟΙΧΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	ΛΗΙΠΡΟΘΕΣΜΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ
ΑΕΚ	70.669.618	47.939.507
ΠΑΟΚ	47.781.795	47.722.026
ΗΡΑΚΛΗΣ.	11.067.493	11.067.493
ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ	9.507.935	9.507.935
ΑΘΗΝΑΪΚΟΣ	9.076.270	9.076.270
ΑΡΗΣ	6.849.263	6.849.263
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ	4.075.779	4.075.779
ΚΑΒΑΛΑ	5.936.169	5.936.169

Πίνακας 1 Οικονομικά στοιχεία βεβαιωμένων χρεών των Π.Α.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο : ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

5.1 Εισαγωγή

Για να γίνει χρηματοοικονομική ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων των ελληνικών επαγγελματικών ποδοσφαιρικών ανωνύμων εταιριών κατά την περίοδο 2015-2016, θα χρησιμοποιηθούν αριθμοδείκτες. Η ανάλυση δεικτών, που συνδέει μεταξύ τους στοιχεία του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης, επιτρέπει τη μελέτη του ιστορικού μιας επιχείρησης και την αξιολόγηση της τρέχουσας κατάστασής της. Επιπλέον επιτρέπει το καλύτερο εξωτερικό έλεγχο της αλλά και δίνει την δυνατότητα στον χρηματοοικονομικό υπεύθυνο της επιχείρησης να προβλέψει τις αντιδράσεις των επενδυτών και των πιστωτών και συνεπώς να έχει αντίληψη του τρόπου με τον οποίο θα αντιμετωπιστούν οι προσπάθειες του για την είσπραξη κεφαλαίων.

Οι δείκτες ως απόλυτες τιμές δεν είναι πλήρως αποτελεσματικοί και για αυτό το λόγο θα εξετάσουμε τα δεδομένα 2 χρονικών περιόδων δηλαδή του 2015 και του 2016. Όντως τα συμπεράσματα που ελήφθησαν από αυτή την διαχρονική ανάλυση ήταν ιδιαίτερα χρήσιμα. Ωστόσο στο κομμάτι του ποδοσφαίρου η διαχρονικότητα των δεδομένων αποτελεί δυσκολία καθώς ένας σημαντικός αριθμός ομάδων κάθε χρόνο αλλάζουν λόγω του συστήματος προβιβασμού και υποβιβασμού. Αυτό σημαίνει ότι οι ομάδες που συμμετέχουν κάθε χρόνο στα εθνικά πρωταθλήματα ανανεώνονται με αποτέλεσμα στρατηγική και σχεδιασμός βάθους χρόνου να εντοπίζονται πιο εύκολα στις ομάδες που έχουν πιο σταθερή παρουσία σε μια κατηγορία. Στην Superleague 14 ομάδες είχαν παρουσία και τις 2 χρονιές που εξετάστηκαν στην κατηγορία κάτι που σημαίνει ότι το δείγμα είναι πολύ ικανοποιητικό καθώς είναι ακριβώς στο όριο των ομάδων που θα μπορούσαν να εξεταστούν. Αντίθετα στην Football League μόλις 6 ομάδες συμμετείχαν και τις 2 χρονιές σε αυτή και άρα είχαν διαθέσιμα δεδομένα. Αυτό αποτελεί ένδειξη του πόσο δύσκολο είναι το οικονομικό πλαίσιο μέσα στο οποίο λειτουργούν αυτές οι μικρότερες ομάδες καθώς επίσης και πόσο ευμετάβλητη είναι η δεύτερη ελληνική επαγγελματική ποδοσφαιρική κατηγορία.

Αυτές οι ομάδες είναι συνήθως και οι πιο μεγάλες από άποψη οικονομικών μεγεθών σε σχέση με τις υπόλοιπες της κατηγορίας τους. Όπως ήδη αναφέρθηκε στην συγκεκριμένη εργασία γίνεται μια σύγκριση των αριθμοδεικτών με τους αντίστοιχους δείκτες των άλλων ανώνυμων εταιριών του κλάδου κάτι που αποτελεί μια διαστρωματική ανάλυση. Στη διαστρωματική ανάλυση συμπεραίνουμε ποια είναι η χρηματοοικονομική κατάσταση της εταιρίας μας σε σχέση με τις υπόλοιπες του κλάδου.

5.2 Παρουσίαση Αριθμοδεικτών και Εφαρμογή στις Π.Α.Ε

5.2.1 Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας

Η δημοσίευση των οικονομικών στοιχείων των ομάδων επιτρέπει την ανάλυση της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσεως η οποία είναι πολύ σημαντική για τις εταιρείες. Αυτό σημαίνει ότι η χρήση των αριθμοδεικτών αποδοτικότητας, οι οποίοι αναφέρονται στις σχέσεις κερδών και απασχολουμένων στην επιχείρηση κεφαλαίων καθώς και στις σχέσεις μεταξύ κερδών και πωλήσεων έγινε το κύριο εργαλείο για την μελέτη μιας επιχείρησης. Ξεκινώντας, οι κυριότεροι αριθμοδείκτες μετρήσεως της αποδοτικότητας είναι οι εξής :

1. Αριθμοδείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων (ROE-return on net worth)

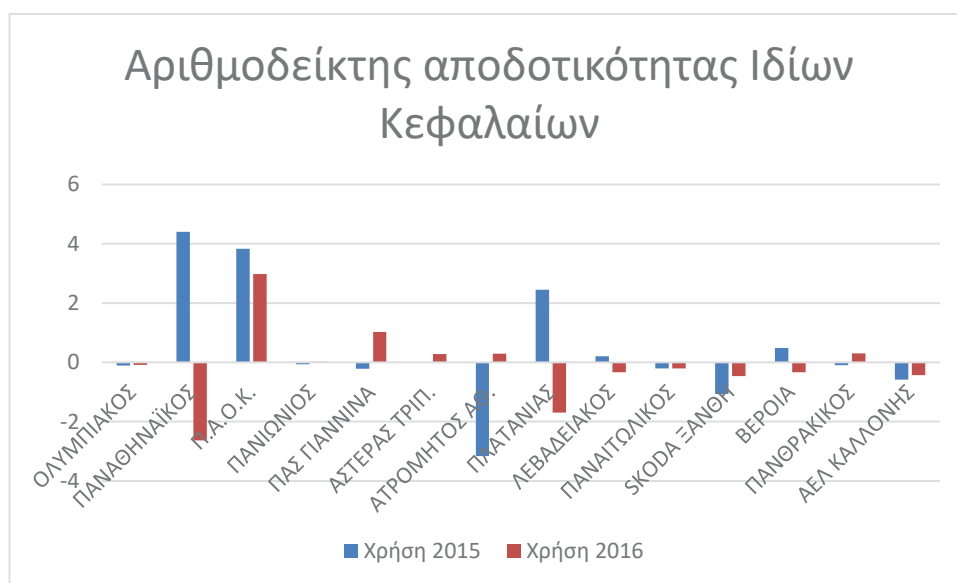
Καθορίζει το ποσοστό της απόδοσης που απολαμβάνουν οι μέτοχοι. Εναλλακτικά, είναι το κόστος του μετοχικού κεφαλαίου και προσδιορίζει την ικανότητα πραγματοποίησης κερδών από τα ίδια κεφάλαια. Υπολογίζεται σύμφωνα με τον τύπο:

$$\text{Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη Εκμετάλλευσης} * 100}{\text{Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων}}$$

Στην συνέχεια παρουσιάζονται ο πίνακας με τα αποτελέσματα και τα διαγράμματα για τον εν λόγω αριθμοδείκτη ξεχωριστά για τις ομάδες της Superleague και της Football League:

	Χρήση 2015	Χρήση 2016
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ	-0,11	-0,09
ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ	4,4	-2,63
Π.Α.Ο.Κ.	3,83	2,98
ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ	-0,06	0,02
ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΙΝΑ	-0,22	1,03
ΑΣΤΕΡΑΣ ΤΡΙΠ.	0	0,28
ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ ΑΘ.	-3,16	0,29
ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	2,45	-1,69
ΛΕΒΑΔΕΙΑΚΟΣ	0,21	-0,34
ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΣ	-0,21	-0,21
ΣΚΟΔΑ ΞΑΝΘΗ	-1,07	-0,46
ΒΕΡΟΙΑ	0,48	-0,34
ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟΣ	-0,10	0,30
ΑΕΛ ΚΑΛΛΟΝΗΣ	-0,58	-0,43

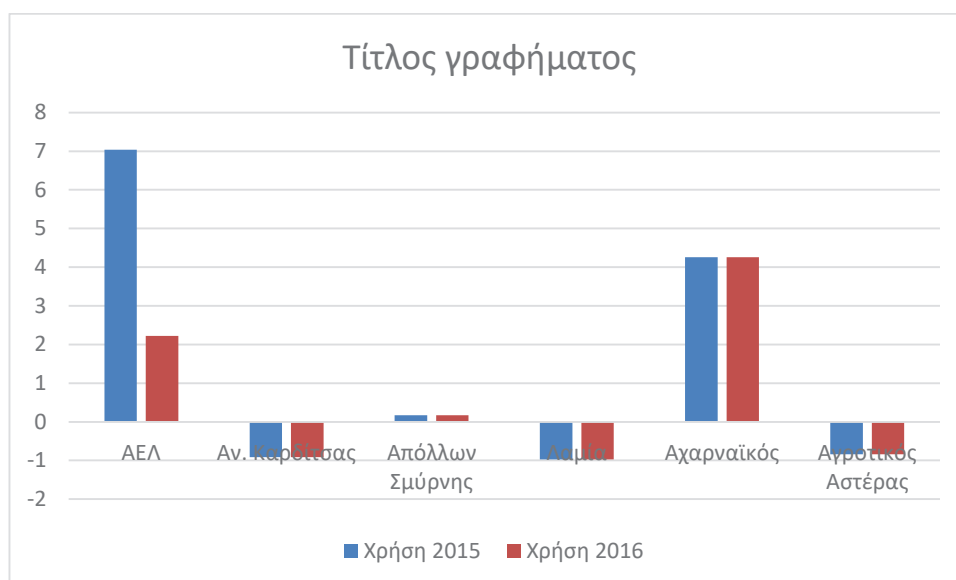
Πίνακας 2 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων Superleague 2015-2016

Διάγραμμα 1 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων Superleague 2015-2016

	Χρήση 2015	Χρήση 2016
ΑΕΛ	7,04	2,22
Αν. Καρδίτσας	-0,91	-0,91
Απόλλων Σμύρνης	0,17	0,17
Λαμία	-0,97	-0,97
Αχαρναϊκός	4,26	4,26
Αγροτικός Αστέρας	-0,84	-0,84

Πίνακας 3 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων Football League 2015-2016

Διάγραμμα 2 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων Football League 2015-2016

Ξεκινώντας με τον αριθμοδείκτη αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων παρατηρούμε ότι οι περισσότερες ομάδες κινούνται σε αρνητικούς ρυθμούς και για τα δυο έτη που εξετάζονται πράγμα που σημαίνει ότι η ικανότητα πραγματοποίησης κερδών από τα ίδια κεφάλαια είναι μικρή. Όσον αφορά τις ομάδες της Football League, ο Αχαρναϊκός με την Λάρισα πετυχαίνουν την καλύτερη επίδοση με 4,26 και 2,22 για το 2016 ενώ και το 2015 είχαν πάλι τις καλύτερες επιδόσεις.

Η Π.Α.Ε. Ολυμπιακός εμφανίζει για το 2015 οριακά αρνητική απόδοση των ιδίων κεφαλαίων ενώ το 2016 βελτιώνει ελαφρώς το δείκτη που παραμένει όμως σε αρνητικό έδαφος. Όσον αφορά τον Παναθηναϊκό ο δείκτης ROE παίρνει την τιμή -2,63 και δείχνει ότι απέχει από το μέσο όρο του κλάδου κάτι που φανερώνει ότι η διοίκηση έχει πρόβλημα στην αποτελεσματικότητα διαχείρισης των κεφαλαίων των ιδιοκτητών της. Ο δείκτης ROE όσον αφορά την Π.Α.Ε. Πανιώνιος έχει συνεχή κατά το έτος 2016 εμφανίζει οριακή θετική τιμή

κάτι που υποδεικνύει βελτίωση από το 2015 όπου και ήταν οριακά αρνητικός με τιμή -0,06 κάτι που δείχνει ότι η διοίκηση της ομάδας αδυνατεί να φέρει κέρδη από τα επενδυμένα κεφάλαια. Σε αντίθεση με τις περισσότερες ομάδες ο δείκτης ROE για τον Π.Α.Ο.Κ. εμφανίζει ιδιαίτερα υψηλή θετική τιμή για το έτος 2016 (2,98). Την προηγούμενη χρονιά ο δείκτης ήταν ακόμα μεγαλύτερος και πιο συγκεκριμένα ισούται με 3,83 κάτι που δείχνει ότι η διοίκηση είναι αποτελεσματική στη διαχείριση των κεφαλαίων των ιδιοκτητών της Π.Α.Ε. Τέλος όσον αφορά την ομάδα της Ξάνθης, ο δείκτης ROE είναι αρνητικός (-0,46) κάτι που σημαίνει ότι η διοίκηση προχώρησε σε μη εντατική χρησιμοποίηση των ιδίων κεφαλαίων. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην περίπτωση της ομάδας της Ξάνθης ο δείκτης βελτιώθηκε σε σχέση με το 2015. Οι υπόλοιπες ομάδες παρουσιάζουν μικρές αυξομειώσεις στην εξεταζόμενη περίοδο και δεν ξεφεύγουν από το μέσο όρο με εξαίρεση τον Ατρόμητο Αθηνών που κινείται σε πολύ αρνητικό έδαφος.

2. Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Καθαρού κέρδους (Net profit margin)

Δείχνει την αποδοτικότητα αφού ληφθούν υπόψη όλα τα έξοδα.

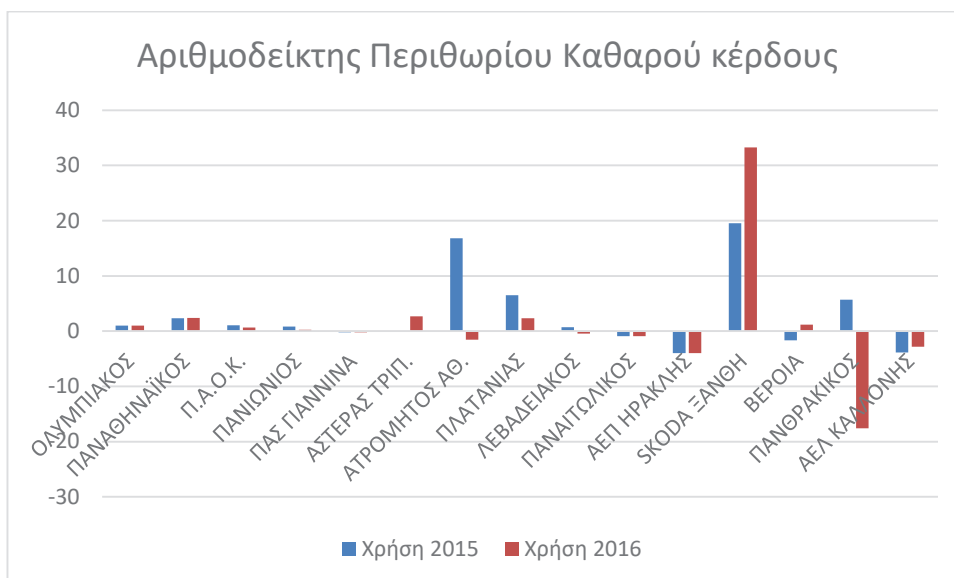
Υπολογίζεται σύμφωνα με τον τύπο:

**Περιθώριο Καθαρού Κέρδους= Καθαρά Κέρδη Εκμετάλλευσης μετά από φόρους*100/
Καθαρές Πωλήσεις**

Στην συνέχεια παρουσιάζονται ο πίνακας με τα αποτελέσματα και τα διαγράμματα για τον εν λόγω αριθμοδείκτη ξεχωριστά για τις ομάδες της Superleague και της Football League:

	Χρήση 2015	Χρήση 2016
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ	1,02	0,98
ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ	2,34	2,41
Π.Α.Ο.Κ.	1,05	0,67
ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ	0,83	0,28
ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΙΝΑ	-0,22	-0,23
ΑΣΤΕΡΑΣ ΤΡΙΠ.	0	2,67
ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ ΑΘ.	16,8	-1,55
ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	6,531	2,35
ΛΕΒΑΔΕΙΑΚΟΣ	0,69	-0,42
ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΣ	-0,89	-0,89
ΑΕΠ ΗΡΑΚΛΗΣ	-4,00	-4,00
ΣΚΟΔΑ ΞΑΝΘΗ	19,52	33,25
ΒΕΡΟΙΑ	-1,67	1,18
ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟΣ	5,68	-17,56
ΑΕΛ ΚΑΛΛΟΝΗΣ	-3,84	-2,84

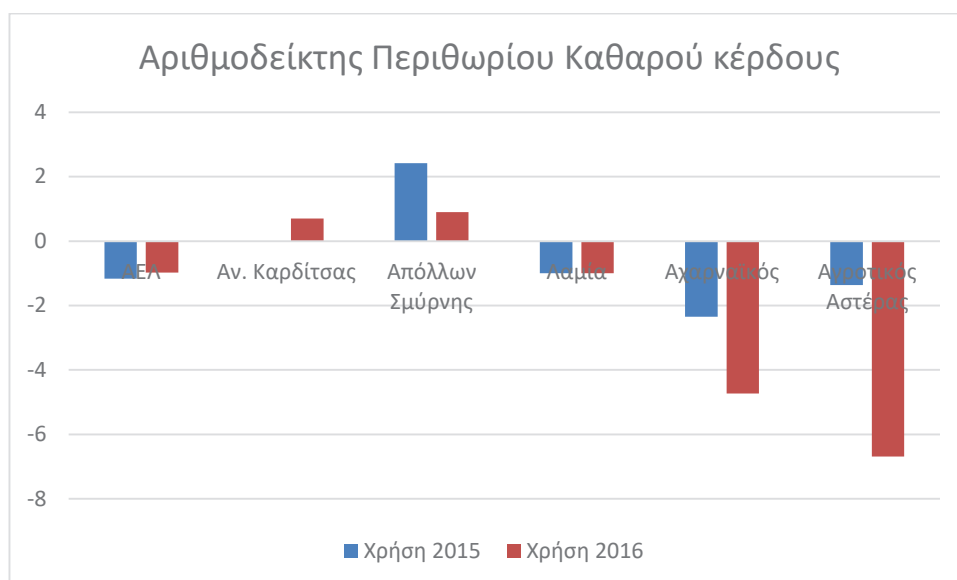
Πίνακας 4 Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Καθαρού κέρδους Superleague 2015-2016

Διάγραμμα 3 Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Καθαρού κέρδους Superleague 2015-2016

	Χρήση 2015	Χρήση 2016
ΑΕΛ	-1,17	-0,98
Αν. Καρδίτσας	-0,02	0,70
Απόλλων Σμύρνης	2,42	0,90
Λαμία	-1,00	-1,00
Αχαρναϊκός	-2,35	-4,73
Αγροτικός Αστέρας	-1,36	-6,69

Πίνακας 5 Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Καθαρού κέρδους Football League 2015-2016

Διάγραμμα 4 Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Καθαρού κέρδους Football League 2015-2016

3. Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους (Gross profit margin)

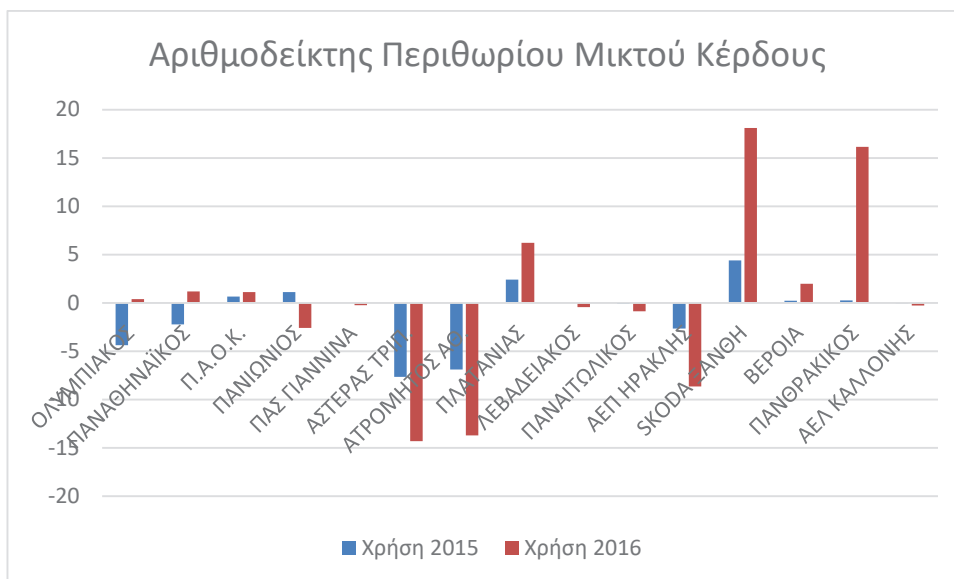
Αναφέρεται στα μικτά κέρδη ως ποσοστό των πωλήσεων. Με λίγα λόγια παρουσιάζει την αποδοτικότητα λαμβάνοντας υπόψη τα συνολικά έξοδα. Υπολογίζεται σύμφωνα με τον τύπο:

$$\text{Περιθώριο Μικτού κέρδους} = \frac{(\text{Καθαρές Πωλήσεις} - \text{Κόστος Πωληθέντων}) * 100}{\text{Καθαρές Πωλήσεις}}$$

Στην συνέχεια παρουσιάζονται ο πίνακας με τα αποτελέσματα και τα διαγράμματα για τον εν λόγω αριθμοδείκτη ξεχωριστά για τις ομάδες της Superleague και της Football League:

	Χρήση 2015	Χρήση 2016
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ	-4,37	0,39
ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ	-2,22	1,19
Π.Α.Ο.Κ.	0,66	1,13
ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ	1,13	-2,57
ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΙΝΑ	0,11	-0,22
ΑΣΤΕΡΑΣ ΤΡΙΠ.	-7,65	-14,29
ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ ΑΘ.	-6,87	-13,71
ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	2,41	6,21
ΛΕΒΑΔΕΙΑΚΟΣ	0,02	-0,42
ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΣ	-0,11	-0,85
ΑΕΠ ΗΡΑΚΛΗΣ	-2,63	-8,65
ΣΚΟΔΑ ΞΑΝΘΗ	4,4	18,10
ΒΕΡΟΙΑ	0,23	1,99
ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟΣ	0,25	16,15
ΑΕΛ ΚΑΛΛΟΝΗΣ	-0,03	-0,25

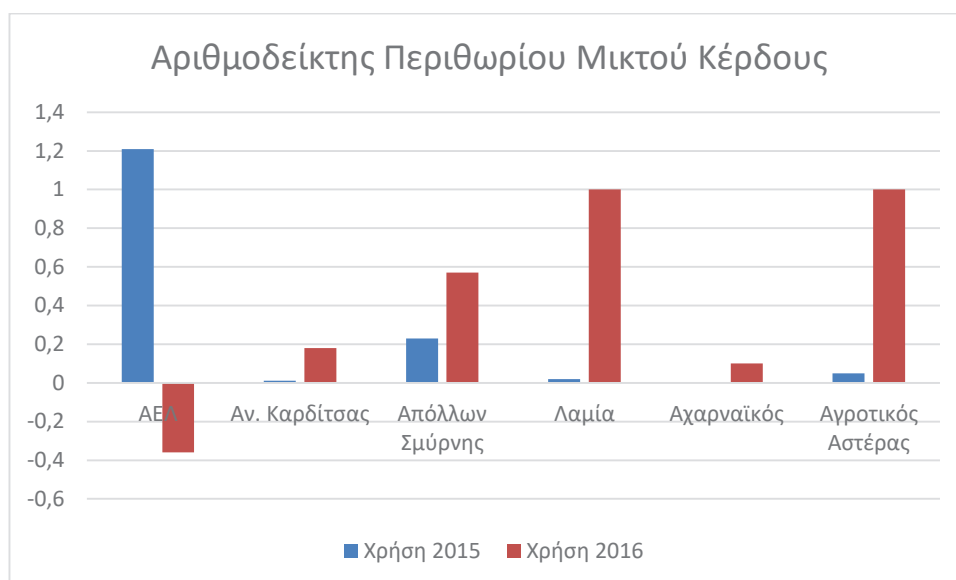
Πίνακας 6 Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους Superleague 2015-2016

Διάγραμμα 5 Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους Superleague 2015-2016

	Χρήση 2015	Χρήση 2016
ΑΕΛ	1,21	-0,36
Αν. Καρδίτσας	0,011	0,18
Απόλλων Σμύρνης	0,23	0,57
Λαμία	0,02	1,00
Αχαρναϊκός		0,10
Αγροτικός Αστέρας	0,05	1,00

Πίνακας 7 Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους Football League 2015-2016

Διάγραμμα 6 Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους Football League 2015-2016

Όσον αφορά τον δείκτη περιθωρίου μικτού κέρδους η ύπαρξη αρκετών αρνητικών τιμών υποδηλώνει την ανικανότητα εκ μέρους των Π.Α.Ε. να αναπτύξουν τιμολογιακή πολιτική ικανή να τους αποφέρει κέρδη. Ακόμα και οι «μεγάλες» ομάδες φαίνεται να δυσκολεύονται να έχουν κέρδη ενώ έκπληξη αποτελεί η πολύ υψηλή επίδοση της Ξάνθης και του Πλατανιά. Όσον αφορά τις ομάδες της δεύτερης κατηγορίας, μόνο δυο ομάδες αγγίζουν υψηλές τιμές του αριθμοδείκτη (Λαμία και Αγροτικός Αστέρας) ενώ σε γενικές γραμμές και οι υπόλοιπες ομάδες έχουν καλή εικόνα. Εξαιρεση αποτελεί η ομάδα της Λάρισας η οποία ενώ το 2015 είναι σε καλή θέση με μια αρκετά υψηλή τιμή το 2016 περνά σε αρνητικό έδαφος.

Πιο συγκεκριμένα, η Π.Α.Ε. Πλατανιάς έχει δείκτη περιθωρίου μικτού κέρδους σε επίπεδα πολύ καλύτερα από το μέσο όρο του κλάδου έχοντας και στις δυο χρονιές θετικές τιμές. Ο Παναθηναϊκός διαχρονικά δείχνει αδυναμία να διαχειριστεί την πρόσθετη αξία των ενεργειών της σε σχέση με το κόστος τους και να πετύχει την ελαχιστοποίηση του και το 2015 εμφανίζει αρνητική τιμή του δείκτη ενώ το 2016 η κατάσταση είναι σαφώς βελτιωμένη και ο δείκτης περνά σε θετικό έδαφος. Ίδια κατάσταση επικρατεί και για την ομάδα του Ολυμπιακού αλλά και του Πανιωνίου καθώς την μια χρονιά κινούνται σε αρνητικό έδαφος ενώ την επόμενη σε θετικό. τα προηγούμενα έτη ο δείκτης περιθωρίου μικτού κέρδους βρίσκεται κάτω ή κοντά στο μέσο όρο. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει μεγάλη διαφορά μεταξύ σταθερών και μεταβλητών εξόδων και μη σωστή τιμολογιακή πολιτική.

4. Αποδοτικότητα Συνολικών Επενδυμένων Κεφαλαίων (ROI) :

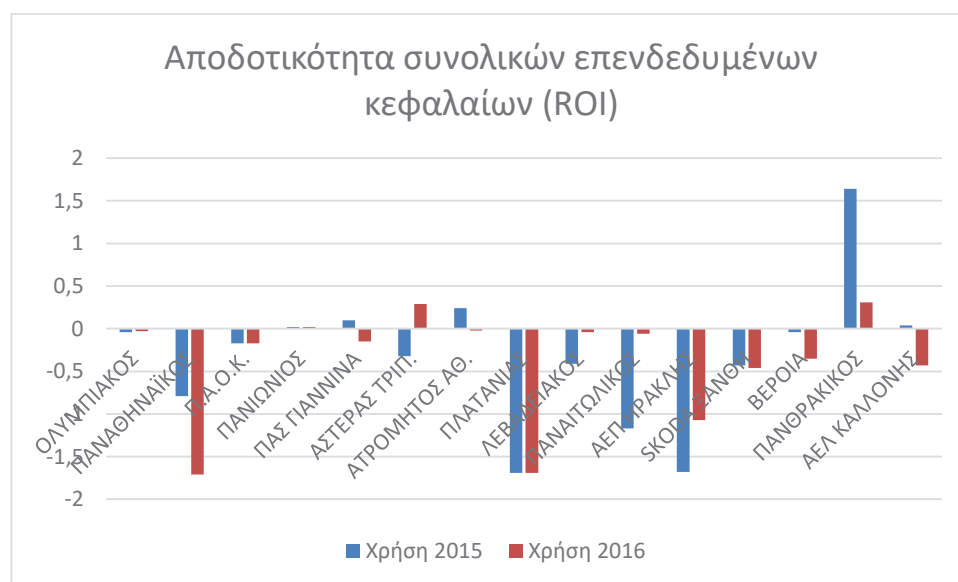
Απόδοση επένδυσης (ROI) είναι ένας δείκτης που χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση της απόδοσης μιας επένδυσης ή για να συγκρίνει την αποδοτικότητα διαφορετικών επενδύσεων. Για τον υπολογισμό του ROI, το όφελος (απόδοση) μιας επένδυσης διαιρείται με το κόστος της και το αποτέλεσμα εκφράζεται ως ποσοστό. Υπολογίζεται σύμφωνα με τον τύπο:

Αποδοτικότητα Συνολικών Επενδυμένων κεφαλαίων = Καθαρά Κέρδη εκμετάλ. μετά φόρων/Σύνολο Επενδυμένων Κεφαλαίων

Στην συνέχεια παρουσιάζονται ο πίνακας με τα αποτελέσματα και τα διαγράμματα για τον εν λόγω αριθμοδείκτη ξεχωριστά για τις ομάδες της Superleague και της Football League:

	Χρήση 2015	Χρήση 2016
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ	-0,04	-0,03
ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ	-0,79	-1,71
Π.Α.Ο.Κ.	-0,17	-0,17
ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ	0,02	0,02
ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΙΝΑ	0,10	-0,15
ΑΣΤΕΡΑΣ ΤΡΙΠ.	-0,32	0,29
ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ ΑΘ.	0,24	-0,02
ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	-1,69	-1,69
ΛΕΒΑΔΕΙΑΚΟΣ	-0,41	-0,04
ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΣ	-1,17	-0,06
ΑΕΠ ΗΡΑΚΛΗΣ	-1,68	-1,07
ΣΚΟΔΑ ΞΑΝΘΗ	-0,43	-0,46
ΒΕΡΟΙΑ	-0,04	-0,35
ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟΣ	1,64	0,31
ΑΕΛ ΚΑΛΛΟΝΗΣ	0,04	-0,43

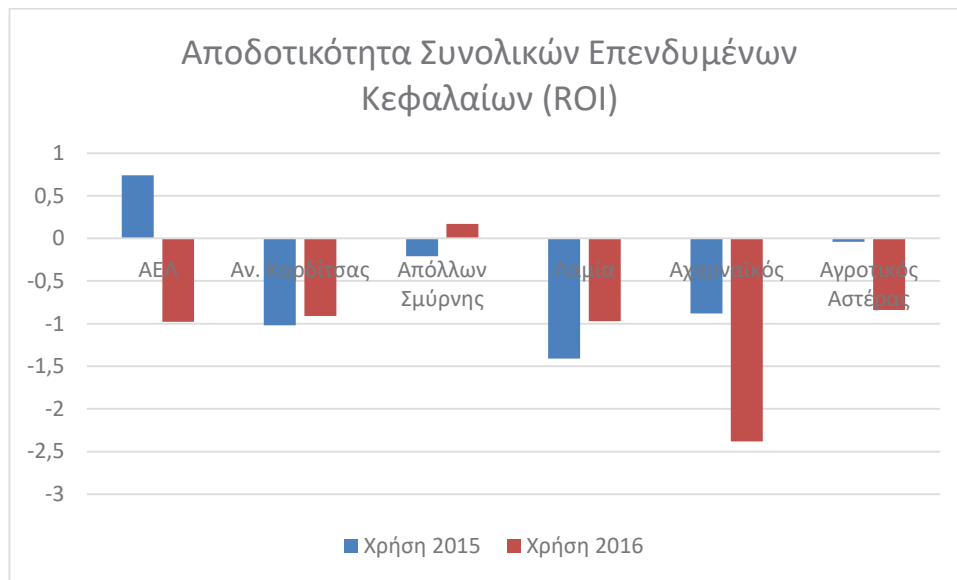
Πίνακας 8 Αποδοτικότητα Συνολικών Επενδυμένων Κεφαλαίων Superleague 2015-2016

Διάγραμμα 7 Αποδοτικότητα Συνολικών Επενδυμένων Κεφαλαίων Superleague 2015-2016

	Χρήση 2015	Χρήση 2016
ΑΕΛ	0,74	-0,98
Αν. Καρδίτσας	-1,02	-0,91
Απόλλων Σμύρνης	-0,21	0,17
Λαμία	-1,41	-0,97
Αχαρναϊκός	-0,88	-2,38
Αγροτικός Αστέρας	-0,04	-0,84

Πίνακας 9 Αποδοτικότητα Συνολικών Επενδυμένων Κεφαλαίων Football League 2015-2016

Διάγραμμα 8 Αποδοτικότητα Συνολικών Επενδυμένων Κεφαλαίων Football League 2015-2016

Προχωρώντας στην ανάλυση του δείκτη ROI παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των ομάδων έχουν αρνητικές τιμές και στις δυο χρονιές. Οι μόνες ομάδες που κατορθώνουν να παρουσιάσουν θετικές τιμές είναι για το 2015 ο Πανιώνιος , ο ΠΑΣ Γιάννινα, ο Ατρόμητος , ο Πανθρακικός και η Καλλονή ενώ για το 2016 ο Πανιώνιος ξανά, ο Αστέρας Τρίπολης και ο Πανθρακικός από τις ομάδες της Superleague ενώ για την Football League μόνο ο Απόλλων Σμύρνης πετυχαίνει θετικές τιμές το 2016 και η ομάδα της Λάρισας το 2015.

Αναλύοντας τις πιο μεγάλες ομάδες με πρώτο τον Ολυμπιακό παρατηρούμε ότι ο δείκτης ROI διαμορφώθηκε οριακά αρνητικός και στις δυο εξεταζόμενες χρονιές. Πολύ χαμηλές ή αρνητικές τιμές του δείκτη υποδηλώνουν ανικανότητα πραγματοποίησης κέρδους

από μέρους των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων. Το γεγονός ότι σχεδόν το σύνολο των ομάδων το 2016 έχει αρνητικές τιμές στο δείκτη αυτό υποδηλώνει ότι η κατάσταση δεν είναι καλή ως προς την αποτελεσματική διαχείριση των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων. Για την ομάδα του Παναθηναϊκού τα δεδομένα παρουσιάζουν μια χειρότερη κατάσταση με μια υψηλή αρνητική τιμή του δείκτη και για τις δυο χρονιές όπως και για τον Πλατανιά.

Συνεχίζοντας την ανάλυση όσον αφορά το δείκτη ROI, η ομάδα του Πανιωνίου εμφανίζει σταθερές τιμές διαχρονικά και παραμένει σταθερός στο 0,02 που είναι χαμηλή τιμή και συνολικά φανερώνει μια αδυναμία πραγματοποίησης κερδών από τα απασχολούμενα κεφάλαια. Ο Π.Α.Ο.Κ. είναι άλλη μια ομάδα με σταθερές τιμές του δείκτη. Ο δείκτης ROI κινείται το 2016 ανέρχεται σε -0,17 ενώ και το 2015 έπαιρνε την ίδια τιμή. Η αρνητική τιμή αυτή όπως έχει ήδη αναφερθεί δείχνει ότι υπάρχει από μέρους της διοίκησης αδυναμία στην πολιτική χρησιμοποίησης των απασχολούμενων κεφαλαίων για την παραγωγή κέρδους. Παρόλα αυτά, μόνο τα έτη 2010 και 2011 (που έχουν ιδιαίτερα αρνητικές τιμές) εμφανίζουν ανικανότητα στην διαχείριση των απασχολούμενων κεφαλαίων. Στις υπόλοιπες ομάδες οι αυξομειώσεις δεν είναι ιδιαίτερες αλλά στην συντριπτική τους πλειοψηφία είναι αρνητικές κάτι που φανερώνει την εικόνα που επικρατεί στο ελληνικό επαγγελματικό ποδόσφαιρο με δεδομένη την οικονομική κρίση.

5. Αριθμοδείκτης Οικονομικής Μόχλευσης (Financial leverage ratio)

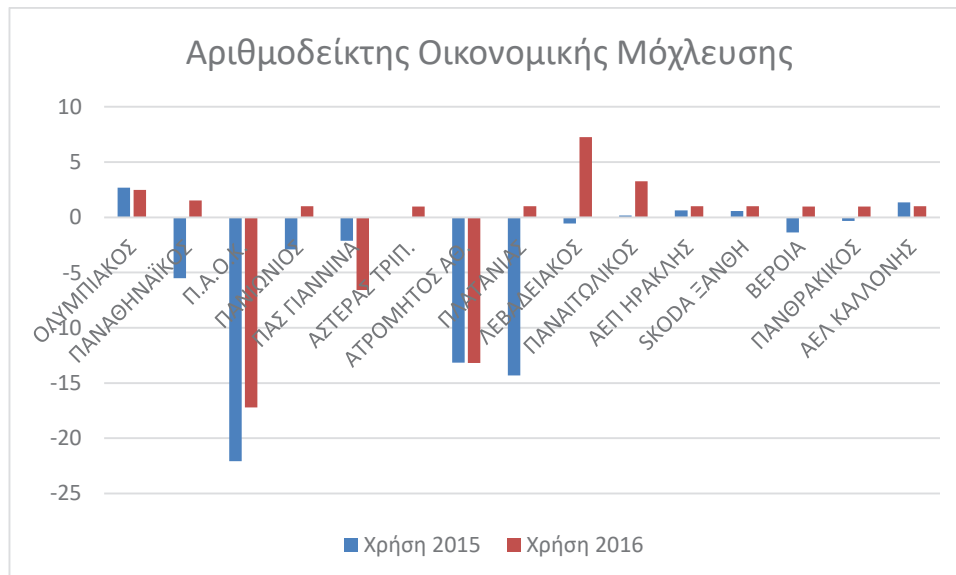
Η επίδραση των δανειακών κεφαλαίων στα κέρδη μια επιχείρησης είναι θετική και επωφελής αν η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων είναι μεγαλύτερη από την αποδοτικότητα των συνολικών κεφαλαίων "όταν η αποδοτικότητα των συνολικών κεφαλαίων είναι μεγαλύτερη από το κόστος δανεισμού τότε η προσφυγή της επιχείρησης σε δανεισμό είναι επωφελής. Διαφορετικά δεν συμφέρει την επιχείρηση να δανειστεί. Η επίδραση αυτή μπορεί να μετρηθεί με τον υπολογισμό του αριθμοδείκτη οικονομικής μόχλευσης ο οποίος βρίσκεται αν διαιρέσουμε την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων με την αποδοτικότητα των συνολικών κεφαλαίων Αν ο αριθμοδείκτης αυτός είναι μεγαλύτερος της μονάδας τότε η επίδραση από την χρήση των ξένων κεφαλαίων είναι θετική στα κέρδη της επιχείρησης. διαφορετικά, αν είναι μικρότερους της μονάδας η επιχείρηση δεν θα έπρεπε να δανείζεται η θα έπρεπε να επαναδιαπραγματευθεί το επιτόκιο δανεισμού της. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται σύμφωνα με τον παρακάτω τύπο:

Οικονομική Μόχλευση = Αποδοτικότητα Ιδίων/Αποδοτικότητα Συνολικών Κεφαλαίων

Στην συνέχεια παρουσιάζονται ο πίνακας με τα αποτελέσματα και τα διαγράμματα για τον εν λόγω αριθμοδείκτη ξεχωριστά για τις ομάδες της Superleague και της Football League:

	Χρήση 2015	Χρήση 2016
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ	2,7	2,49
ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ	-5,52	1,53
Π.Α.Ο.Κ.	-22,08	-17,20
ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ	-2,89	1
ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΙΝΑ	-2,13	-6,58
ΑΣΤΕΡΑΣ ΤΡΙΠ.	0	0,98
ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ ΑΘ.	-13,16	-13,19
ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	-14,31	1
ΛΕΒΑΔΕΙΑΚΟΣ	-0,55	7,26
ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΣ	0,18	3,28
ΑΕΠ ΗΡΑΚΛΗΣ	0,63	1
ΣΚΟΔΑ ΞΑΝΘΗ	0,58	1
ΒΕΡΟΙΑ	-1,36	0,97
ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟΣ	-0,32	0,99
ΑΕΛ ΚΑΛΛΟΝΗΣ	1,35	1

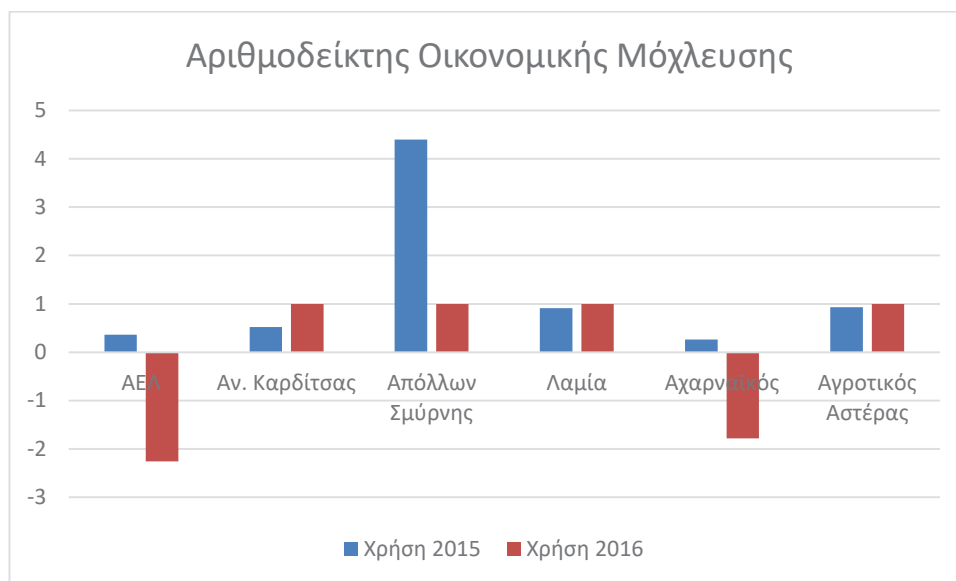
Πίνακας 10 Αριθμοδείκτης Οικονομικής Μόχλευσης Superleague 2015-2016

Διάγραμμα 9 Αριθμοδείκτης Οικονομικής Μόχλευσης Superleague 2015-2016

	Χρήση 2015	Χρήση 2016
ΑΕΛ	0,36	-2,26
Αν. Καρδίτσας	0,52	1
Απόλλων Σμύρνης	4,4	1
Λαμία	0,91	1
Αχαρναϊκός	0,26	-1,78
Αγροτικός Αστέρας	0,93	1

Πίνακας 11 Αριθμοδείκτης Οικονομικής Μόχλευσης Football League 2015-2016

Διάγραμμα 10 Αριθμοδείκτης Οικονομικής Μόχλευσης Football League 2015-2016

Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι αρκετές ομάδες εμφανίζουν αρκετά μεγάλο δείκτη οικονομικής μόχλευσης και μάλιστα αυξανόμενο σε σχέση με το παρελθόν. Η Π.Α.Ε. Λεβαδειακός και Παναιτωλικός έχουν τις μεγαλύτερες τιμές για το έτος 2016 ενώ για το 2015 η ομάδα του Ολυμπιακού έχει την καλύτερη επίδοση με τιμή 2,7. Όσον αφορά τις υπόλοιπες ομάδες από τα στοιχεία που προέκυψαν για το 2016 παρατηρούμε αρκετές ομάδες βρίσκονται κοντά στην μονάδα. Στις ομάδες της Football League οι περισσότερες έχουν τιμές κοντά στην μονάδα για το 2016 ενώ το 2015 οι περισσότερες ομάδες είχαν χειρότερες επιδόσεις. Αξιοσημείωτο είναι ότι με εξαίρεση την ομάδα της Λάρισας και του Αχαρναϊκού το 2015 όλες οι τιμές του δείκτη ήταν θετικές και για τα δυο έτη που εξετάζονται.

5.2.2 Αριθμοδείκτες Ρευστότητας

Η έννοια της ρευστότητας αναφέρεται στην ικανότητα μιας επιχείρησης να μπορεί να ικανοποιεί τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις της και να διαθέτει επιπλέον χρηματικά διαθέσιμα, ώστε να μπορεί να αντιμετωπίζει έκτακτες ταμειακές εκροές και έξοδα ή να μπορεί να δράττει επιχειρηματικές ευκαιρίες που τις δίδονται, να διαθέτει δηλαδή χρηματοοικονομική ευελιξία.

Οι αριθμοδείκτες ρευστότητας χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της βραχυχρόνιας οικονομικής θέσεως μιας επιχείρησης και της ικανότητάς της να ανταποκρίνεται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Για να μπορεί μια μονάδα να ανταποκρίνεται στις τρέχουσες υποχρεώσεις της θα πρέπει να έχει επαρκή ρευστότητα, δηλαδή θα πρέπει να διαθέτει επαρκή ρευστά στοιχεία τα οποία δημιουργούνται μέσα από την καθημερινή μετατροπή:

- Των αποθεμάτων της σε πωλήσεις,
- Των πωλήσεων σε απαιτήσεις, και τέλος
- Των απαιτήσεων σε μετρητά

1. Αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας ή Κεφαλαίου Κίνησης (current ratio)

Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει το μέτρο ρευστότητας μιας επιχείρησης και τα περιθώρια ασφάλειας, ώστε αυτή να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στην πληρωμή των καθημερινών απαραίτητων υποχρεώσεων. Όσο πιο προβλέψιμες είναι οι εισροές χρημάτων μιας επιχείρησης τόσο είναι γενικότερα αποδεκτός ένας πιο χαμηλός δείκτης αν και αυτός είναι σε συνάρτηση κυρίως του κλάδου στον οποίο ανήκει η επιχείρηση. Ο δείκτης Γενικής ρευστότητας βρίσκεται αν διαιρέσουμε το κυκλοφορούν ενεργητικό με τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις. Το αποτέλεσμα του δείκτη ερμηνεύεται σε φορές.

Υπολογίζεται σύμφωνα με τον τύπο:

Αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας = (Διαθέσιμα + Απαιτήσεις + Αποθέματα + Προκαταβολές Προμηθευτών) / Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

2. Αριθμοδείκτης Ειδικής ή Άμεσης Ρευστότητας (Acid test ratio)

Είναι ένας περισσότερο αυστηρός δείκτης αλλά δείχνει το ίδιο με τη γενική ρευστότητα καθώς δε συνυπολογίζει τα αποθέματα καθώς δεν είναι σίγουρο πότε θα μπορέσουν να ρευστοποιηθούν. Ο αριθμοδείκτης αυτός γύρω στη μονάδα θεωρείται ικανοποιητικός.

Αντίθετα αν είναι μικρότερος της μονάδας δείχνει ότι τα αμέσως ρευστοποιήσιμα στοιχεία της επιχείρησης είναι ανεπαρκή για να καλύψουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις της. Ο υπολογισμός του αριθμοδείκτη Ειδικής Ρευστότητας γίνεται αν διαιρέσουμε τα διαθέσιμα και τις απαιτήσεις με τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις.

Αξίζει να σημειωθεί ότι αν και ο αριθμοδείκτης γενικής και ειδικής ρευστότητας αποτελούν ένδειξη της ασφάλειας μιας επιχείρησης, δεν αποκλείεται μία οικονομική μονάδα να έχει υψηλή τιμή και άρα ικανοποιητικό κεφάλαιο κίνησης να μην μπορεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της.

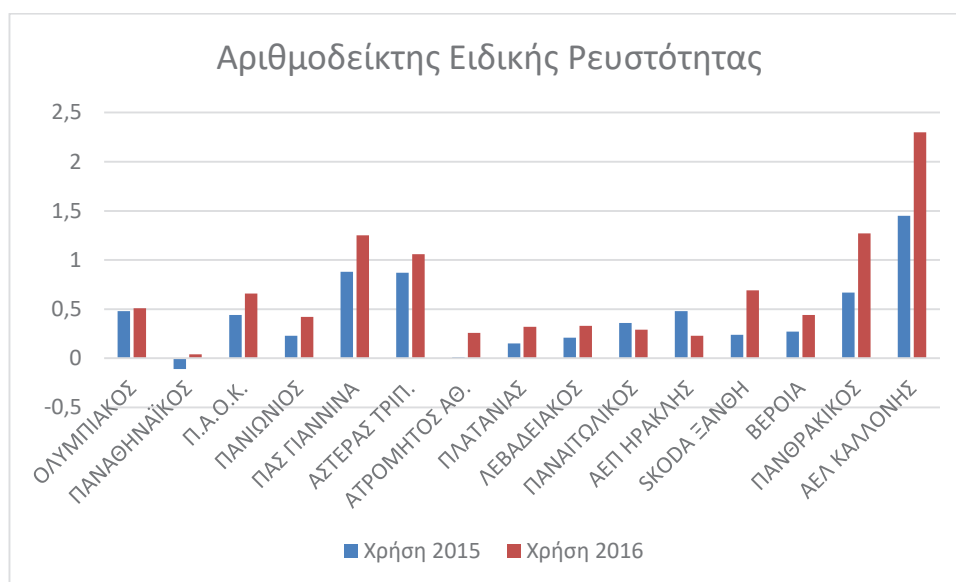
Υπολογίζεται σύμφωνα με τον τύπο:

Αριθμοδείκτης Ειδικής Ρευστότητας = (Διαθέσιμα + Απαιτήσεις) / Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Στην συνέχεια παρουσιάζονται ο πίνακας με τα αποτελέσματα και τα διαγράμματα για τον εν λόγω αριθμοδείκτη ξεχωριστά για τις ομάδες της Superleague και της Football League:

	Χρήση 2015	Χρήση 2016
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ	0,48	0,51
ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ	-0,11	0,04
Π.Α.Ο.Κ.	0,44	0,66
ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ	0,23	0,42
ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΙΝΑ	0,88	1,25
ΑΣΤΕΡΑΣ ΤΡΙΠ.	0,87	1,06
ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ ΑΘ.	0,01	0,26
ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	0,15	0,32
ΛΕΒΑΔΕΙΑΚΟΣ	0,21	0,33
ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΣ	0,36	0,29
ΑΕΠ ΗΡΑΚΛΗΣ	0,48	0,23
ΣΚΟΔΑ ΞΑΝΘΗ	0,24	0,69
ΒΕΡΟΙΑ	0,27	0,44
ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟΣ	0,67	1,27
ΑΕΛ ΚΑΛΛΟΝΗΣ	1,45	2,30

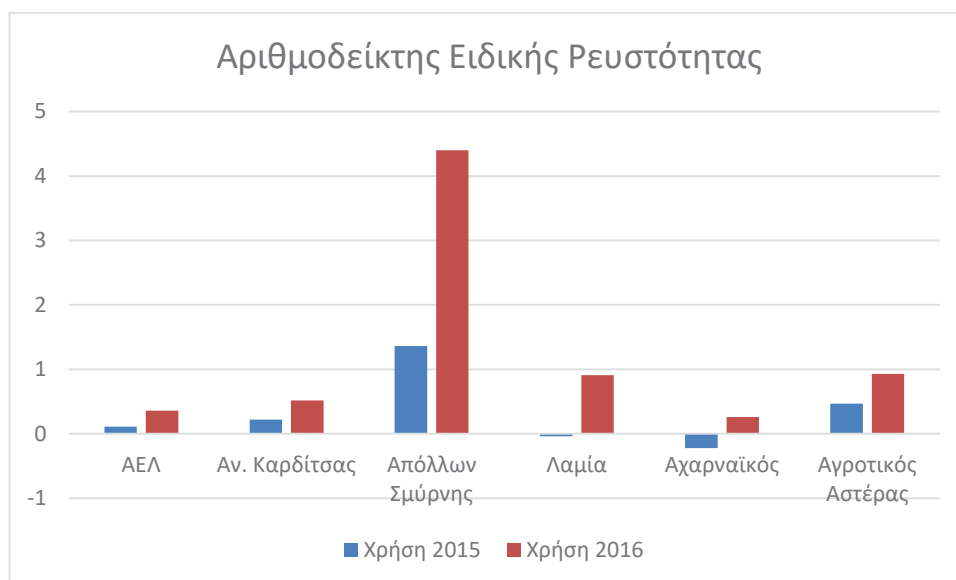
Πίνακας 12 Αριθμοδείκτης Ειδικής Ρευστότητας Superleague 2015-2016

Διάγραμμα 11 Αριθμοδείκτης Ειδικής Ρευστότητας Superleague 2015-2016

	Χρήση 2015	Χρήση 2016
ΑΕΛ	0,11	0,36
Αν. Καρδίτσας	0,22	0,52
Απόλλων Σμύρνης	1,36	4,40
Λαμία	-0,04	0,91
Αχαρναϊκός	-0,22	0,26
Αγροτικός Αστέρας	0,47	0,93

Πίνακας 13 Αριθμοδείκτης Ειδικής Ρευστότητας Football League 2015-2016

Διάγραμμα 12 Αριθμοδείκτης Ειδικής Ρευστότητας Football League 2015-2016

Σύμφωνα με την θεωρία γνωρίζουμε ότι ένας δείκτης κοντά στο 2 αποτελεί μια πάρα πολύ καλή τιμή για την εξεταζόμενη εταιρία, διότι αποδεικνύει ότι οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις καλύπτονται απόλυτα από τα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού και ακόμη, ότι η εταιρία σε δυσμενείς και απρόβλεπτες συνθήκες είναι ικανή να ανταπεξέλθει στις συνολικές της υποχρεώσεις. Όσον αφορά τις ομάδες που εξετάζονται για τη περίοδο 2015-2016 παρατηρούμε ότι μόνο η ομάδα της Καλλονής Λέσβου παρουσιάζει ικανοποιητικές τιμές. Αντίθετα, στις περισσότερες από τις άλλες ομάδες οι δείκτες είναι ιδιαίτερα χαμηλοί γεγονός που υποδηλώνει την ανικανότητα τους στη διαχείριση της ρευστότητας. Αντίθετα με την ομάδα της Καλλονής οι υπόλοιπες ομάδες και αναμεσά τους και οι μεγάλες παρουσιάζουν αδυναμία κάλυψης των βραχυχρόνιων υποχρεώσεων τους από

τα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού. Η Π.Α.Ε. Ολυμπιακός έχει διαχρονικά τιμές μικρότερες του 1 κάτι που σημαίνει ότι η επιχείρηση δεν είναι σε θέση να διαχειριστεί τη ρευστότητά της αλλά απ την άλλη δεν διαφοροποιείται ιδιαίτερα σε σχέση με τις άλλες ομάδες.

Η Π.Α.Ε. Παναθηναϊκός έχει πολύ χαμηλή ρευστότητα και παρουσιάζει και μια μικρή βελτίωση στο δείκτη από το 2015 στο 2016 . Η Π.Α.Ε. κατά τα τελευταία έτη έχει παρουσιάσει κατακόρυφη μείωση της ρευστότητας και έτσι η διοίκηση της Π.Α.Ε προχώρησε σε υπερδανεισμό κεφαλαίων.. Η Π.Α.Ε. Π.Α.Ο.Κ. παρουσιάζει βελτίωση από το 2015 στο 2016 οπότε και κστέληξε στην τιμή 0,66.

Η Π.Α.Ε. Skoda Ξάνθης παρουσιάζει μία μέτρια ροή ρευστότητας με τιμή 0,69 η οποία επαληθεύει την βελτίωση της απόδοσής της καθώς το 2015 είχε τιμή 0,24 στο δείκτη αυτό. Ο δείκτης ξένα κεφάλαια προς συνολικά κεφάλαια κινείται όλα τα έτη γύρω στο 50%, ενώ ο δείκτης ίδια κεφάλαια προς συνολικές υποχρεώσεις έχουν μέσο όρο 83,14%. Παρατηρείται, επομένως, μία προτίμηση στη χρήση ιδίων κεφαλαίων για την κάλυψη των συνολικών υποχρεώσεων της Π.Α.Ε..

5.2.3 Αριθμοδείκτες Δραστηριότητας

Η χρησιμοποίησή τους δείχνουν σε ποιο ποσοστό τα περιουσιακά στοιχεία μιας επιχείρησης (αποθέματα, απαιτήσεις) μετατρέπονται σε ρευστά και τι είδους στρατηγικές ακολουθεί η επιχείρηση. Οι αριθμοδείκτες δραστηριότητας συνολικά μπορούμε να πούμε ότι αποτυπώνουν την ικανότητα της διοίκησης μιας επιχείρησης να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τα διάφορα στοιχεία του ενεργητικού. Με λίγα λόγια οι αριθμοδείκτες αυτοί μας δείχνουν το πόσο εύκολα « κυκλοφορούν» δηλαδή διακινούνται οι λογαριασμοί του ενεργητικού.

1. Αριθμοδείκτης κυκλοφορίας καθαρού κεφαλαίου κίνησης

Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει ποιο είναι το ύψος των πωλήσεων που επιτεύχθηκε από κάθε μονάδα καθαρού κεφαλαίου κίνησης και αν η επιχείρηση διατηρεί μεγάλα κεφάλαια κίνησης σε σχέση με τις πωλήσεις . Ένας ψηλός δείκτης παρουσιάζει ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης σε σχέση με τις πωλήσεις της, αυξημένες τρέχουσες υποχρεώσεις, χαμηλή ταχύτητα ανανέωσης των αποθεμάτων ή χαμηλή ταχύτητα εισπράξεως των απαιτήσεων

Υπολογίζεται σύμφωνα με τον τύπο:

Αριθμοδείκτης κυκλοφορίας καθαρού κεφαλαίου κίνησης= Καθαρές Πωλήσεις / Καθαρό Κεφάλαιο Κίνησης

Καθαρό Κεφάλαιο Κίνησης= Κυκλ. Ενεργητικό – Βραχ. Υποχρεώσεις

Στην συνέχεια παρουσιάζονται ο πίνακας με τα αποτελέσματα και τα διαγράμματα για τον εν λόγω αριθμοδείκτη ξεχωριστά για τις ομάδες της Superleague και της Football League:

	Χρήση 2015	Χρήση 2016
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ	0,21	0,13
ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ	-0,03	0,28
Π.Α.Ο.Κ.	4,75	6,27
ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ	-0,21	-0,08
ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΙΝΑ	1,40	3,40
ΑΣΤΕΡΑΣ ΤΡΙΠ.	-0,06	0,51
ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ ΑΘ.	-0,005	-0,02
ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	0,04	0,40
ΛΕΒΑΔΕΙΑΚΟΣ	-0,01	-0,11
ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΣ	-0,07	-0,60
ΑΕΠ ΗΡΑΚΛΗΣ	-0,03	-0,31
ΣΚΟΔΑ ΞΑΝΘΗ	0,24	0,16
ΒΕΡΟΙΑ	-0,15	-1,30
ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟΣ	-0,006	-0,05
ΑΕΛ ΚΑΛΛΟΝΗΣ	0,48	0,31

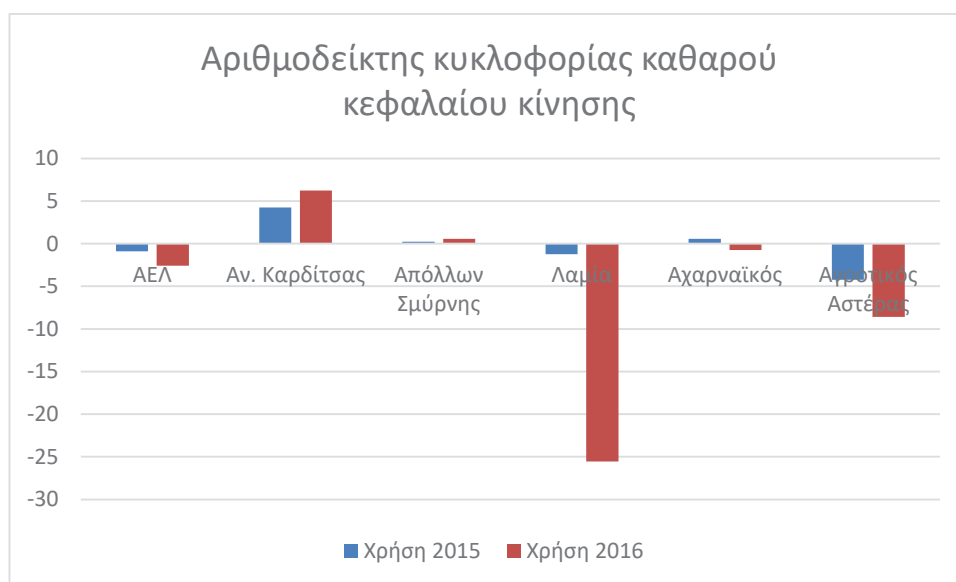
Πίνακας 14 Αριθμοδείκτης κυκλοφορίας καθαρού κεφαλαίου κίνησης Superleague 2015-2016

Διάγραμμα 13 Αριθμοδείκτης κυκλοφορίας καθαρού κεφαλαίου κίνησης Superleague 2015-2016

	Χρήση 2015	Χρήση 2016
ΑΕΛ	-0,88	-2,58
Αν. Καρδίτσας	4,23	6,23
Απόλλων Σμύρνης	0,22	0,57
Λαμία	-1,23	-25,53
Αχαρναϊκός	0,58	-0,73
Αγροτικός Αστέρας	-4,23	-8,58

Πίνακας 15 Αριθμοδείκτης κυκλοφορίας καθαρού κεφαλαίου κίνησης Football League 2015-2016

Διάγραμμα 14 Αριθμοδείκτης κυκλοφορίας καθαρού κεφαλαίου κίνησης Football League 2015-2016

2. Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού (Asset turnover ratio)

Προσδιορίζει το ποσοστό χρησιμοποίησης του ενεργητικού ανάλογα με τις πωλήσεις της και αν υπάρχει ή όχι υπερεπένδυση κεφαλαίων σε σχέση με το ύψος των πωλήσεων που πραγματοποιεί.

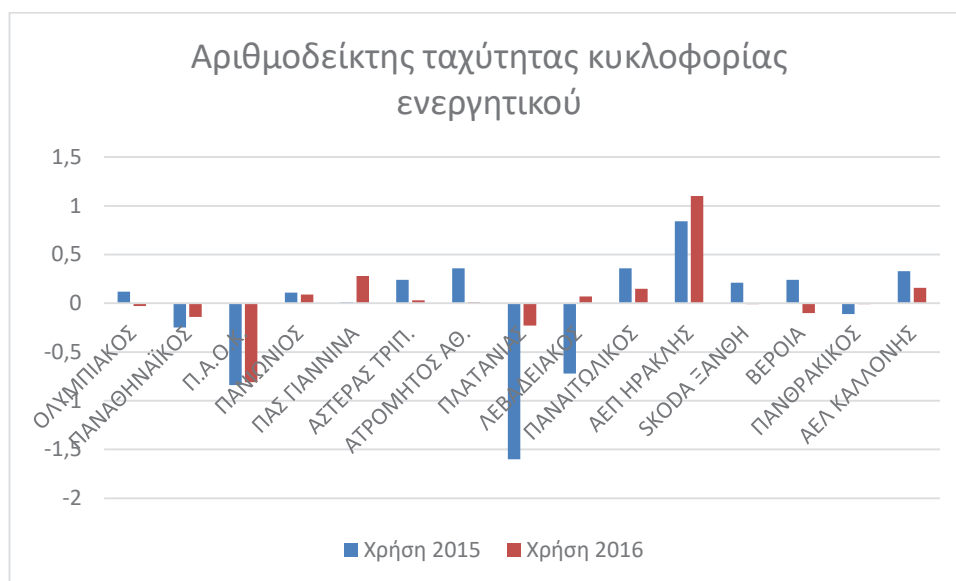
Υπολογίζεται σύμφωνα με τον τύπο:

Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού = Καθαρές πωλήσεις / Σύνολο Ενεργητικού

Στην συνέχεια παρουσιάζονται ο πίνακας με τα αποτελέσματα και τα διαγράμματα για τον εν λόγω αριθμοδείκτη ξεχωριστά για τις ομάδες της Superleague και της Football League:

	Χρήση 2015	Χρήση 2016
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ	0,12	-0,03
ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ	-0,25	-0,14
Π.Α.Ο.Κ.	-0,84	-0,81
ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ	0,11	0,09
ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΙΝΑ	0,01	0,28
ΑΣΤΕΡΑΣ ΤΡΙΠ.	0,24	0,03
ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ ΑΘ.	0,36	0,01
ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	-1,6	-0,23
ΛΕΒΑΔΕΙΑΚΟΣ	-0,72	0,07
ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΣ	0,36	0,15
ΑΕΠ ΗΡΑΚΛΗΣ	0,84	1,10
ΣΚΟΔΑ ΞΑΝΘΗ	0,21	-0,01
ΒΕΡΟΙΑ	0,24	-0,10
ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟΣ	-0,11	-0,008
ΑΕΛ ΚΑΛΛΟΝΗΣ	0,33	0,16

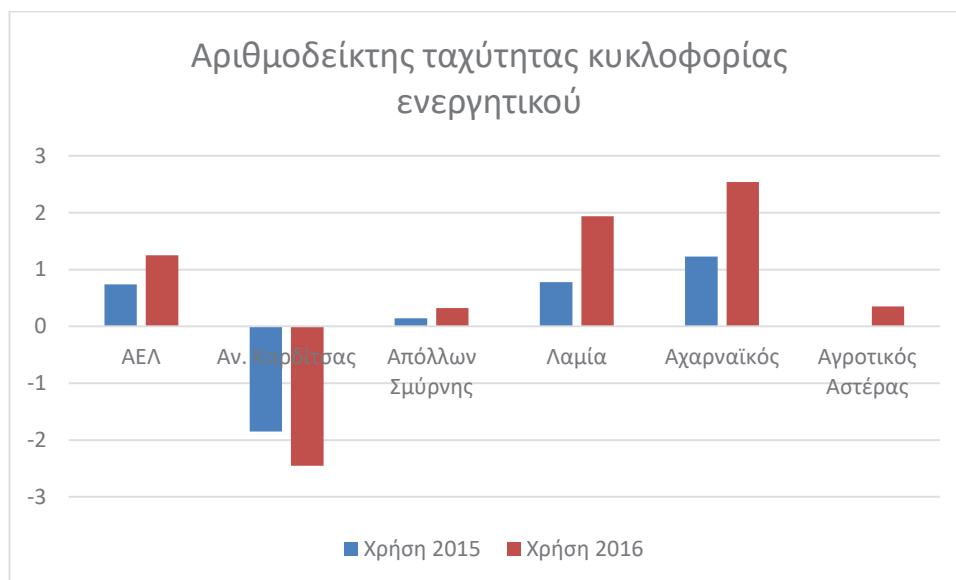
Πίνακας 16 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού Superleague 2015-2016

Διάγραμμα 15 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού Superleague 2015-2016

	Χρήση 2015	Χρήση 2016
ΑΕΛ	0,74	1,25
Αν. Καρδίτσας	-1,85	-2,45
Απόλλων Σμύρνης	0,14	0,32
Λαμία	0,78	1,94
Αχαρναϊκός	1,23	2,54
Αγροτικός Αστέρας	-0,01	0,35

Πίνακας 17 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού Football League 2015-2016

Διάγραμμα 16 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού Football League 2015-2016

Αναλύοντας το δείκτη κυκλοφοριακή ταχύτητας ενεργητικού παρατηρούμε ότι υπάρχει το παράδοξο οι ομάδες της πρώτης κατηγορίας να εμφανίζουν σαφώς χειρότερες επιδόσεις σε σχέση με αυτές της δεύτερης κατηγορίας. Μάλιστα η ΑΕΛ, η Λαμία και ο Αχαρναϊκός παρουσιάζουν την εξεταζόμενη περίοδο τιμές του δείκτη αρκετά πάνω από την μονάδα. Για τον δείκτη αυτόν γνωρίζουμε ότι όσο μικρότερος είναι, τόσο περισσότερα πάγια χρησιμοποιεί μία επιχείρηση για τη δημιουργία πωλήσεων. Όσον αφορά την ομάδα του Αστέρα Τρίπολης ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας συνολικού ενεργητικού παίρνει την τιμή 0,03 το έτος 2016 κάτι που σημαίνει ότι η επιχείρηση δεν εκμεταλλεύεται ικανοποιητικά τα περιουσιακά της στοιχεία προκειμένου να πραγματοποιήσει κέρδη ενώ είναι μειωμένος σε σχέση και με το 2015. Ο Ολυμπιακός αν και το 2016 έχει αρνητική τιμή του δείκτη εντούτοις τη προηγούμενη χρονιά ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας συνολικού ενεργητικού κινείται στο 0,12 κάτι που σημαίνει ότι η Π.Α.Ε. δεν έκανε ούτε πριν ικανοποιητική χρησιμοποίηση των περιουσιακών της στοιχείων.

Αντίστοιχα για τον Πανιώνιο ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού δεν ξεφεύγει από το μέσο όρο του κλάδου και διαμορφώνεται στο 0,09. Τη προηγούμενη χρονιά ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας συνολικού ενεργητικού είχε τιμή ελαφρώς μεγαλύτερη και πιο συγκεκριμένα στο 0,11. Από τις τιμές αυτές γίνεται αντιληπτό ότι η ομάδα αυτή δεν κάνει αποτελεσματική χρησιμοποίηση του πάγιου ενεργητικού της.

Τέλος, όσον αφορά τον Π.Α.Ο.Κ. ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας πάγιου ενεργητικού παίρνει αρνητική τιμή -0,81 το 2016 ενώ σταθερός ήταν και το 2015 στο -0.84. Αυτές οι μεταβολές δεν βοηθούν να εξάγουμε ένα γενικό συμπέρασμα για το αν η εταιρία προβαίνει ή μη στην εντατική χρησιμοποίηση του πάγιου ενεργητικού της.

3. Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Παγίων (Fixed asset turnover ratio)

Καθορίζει το βαθμό χρησιμοποίησης των παγίων περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης ανάλογα με τις πωλήσεις της. Ακόμη, αποτελεί ένδειξη για την ύπαρξη υπερεπένδυσης σε σχέση με τις πωλήσεις. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης, τόσο πιο μεγάλη είναι η χρησιμοποίηση παγίων περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης σε σχέση με τις πωλήσεις της. Η μείωση του δείκτη διαχρονικά υποδηλώνει μείωση του βαθμού χρησιμοποίησης των παγίων ή υπερεπένδυσης σε πάγια. Υπολογίζεται σύμφωνα με τον τύπο:

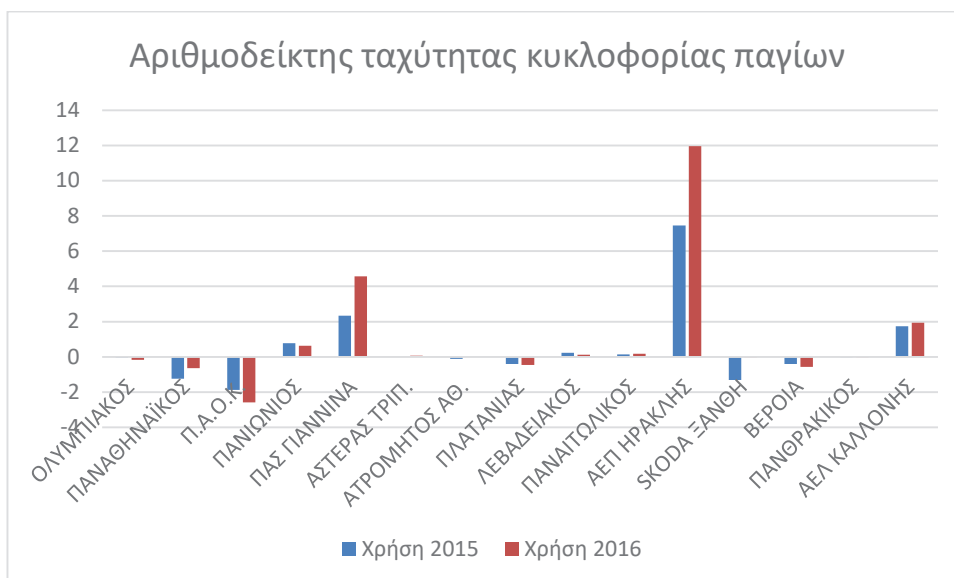
Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων = Καθαρές πωλήσεις /

Καθαρό πάγιο ενεργητικό

Στην συνέχεια παρουσιάζονται ο πίνακας με τα αποτελέσματα και τα διαγράμματα για τον εν λόγω αριθμοδείκτη ξεχωριστά για τις ομάδες της Superleague και της Football League:

	Χρήση 2015	Χρήση 2016
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ	-0,04	-0,16
ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ	-1,24	-0,64
Π.Α.Ο.Κ.	-1,88	-2,59
ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ	0,78	0,63
ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΙΝΑ	2,34	4,57
ΑΣΤΕΡΑΣ ΤΡΙΠ.	0,04	0,07
ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ ΑΘ.	-0,11	0,03
ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	-0,41	-0,45
ΛΕΒΑΔΕΙΑΚΟΣ	0,23	0,12
ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΣ	0,14	0,17
ΑΕΠ ΗΡΑΚΛΗΣ	7,45	11,96
ΣΚΟΔΑ ΞΑΝΘΗ	-1,32	-0,01
ΒΕΡΟΙΑ	-0,41	-0,56
ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟΣ	-0,01	-0,03
ΑΕΛ ΚΑΛΛΟΝΗΣ	1,74	1,93

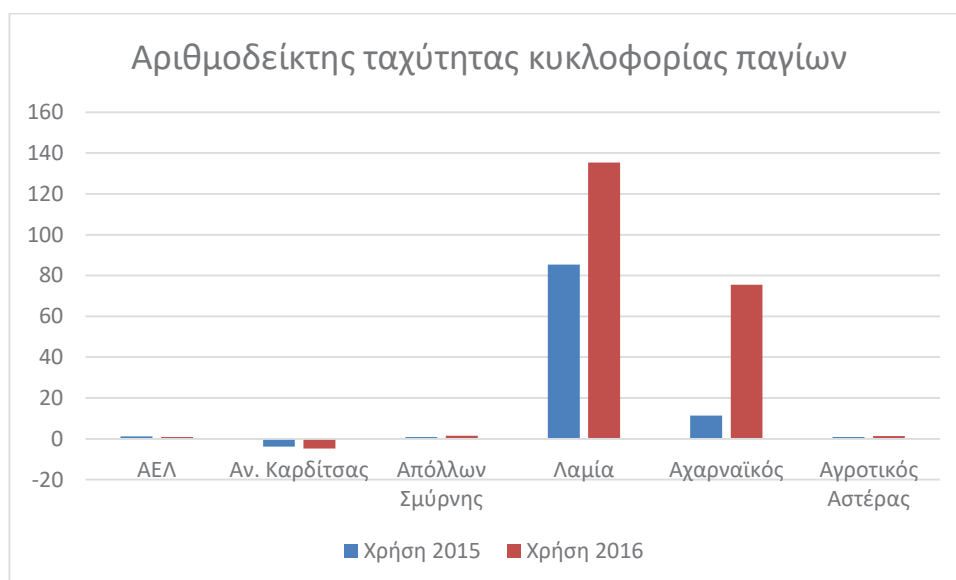
Πίνακας 18 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων Superleague 2015-2016

Διάγραμμα 17 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων Superleague 2015-2016

	Χρήση 2015	Χρήση 2016
ΑΕΛ	1,25	100,88
Αν. Καρδίτσας	-3,88	-4,77
Απόλλων Σμύρνης	0,87	1,53
Λαμία	85,37	135,39
Αχαρναϊκός	11,47	75,53
Αγροτικός Αστέρας	0,84	1,33

Πίνακας 19 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων Football League 2015-2016

Διάγραμμα 18 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων Football League 2015-2016

4. Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Ιδίων Κεφαλαίων (owner's equity turnover ratio)

Ο αριθμοδείκτης Ιδίων κεφαλαίων δείχνει το βαθμό χρησιμοποίησης των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης σε σχέση με τις πωλήσεις. Συνεπώς δείχνει τις πωλήσεις που πραγματοποίησε η επιχείρηση με κάθε μονάδα ιδίων κεφαλαίων. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης, τόσο καλύτερη είναι η θέση της επιχείρησης διότι πραγματοποιεί μεγάλες πωλήσεις με σχετικά μικρό ύψος ιδίων κεφαλαίων, που μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένα κέρδη. Υπολογίζεται σύμφωνα με τον τύπο:

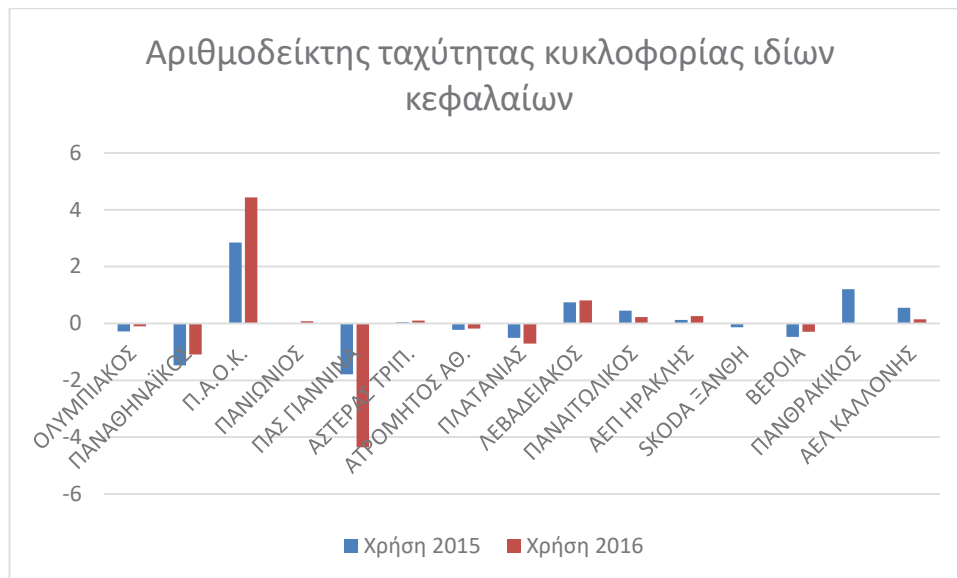
Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων = Καθαρές πωλήσεις/Σύνολο ιδίων κεφαλαίων

Στην συνέχεια παρουσιάζονται ο πίνακας με τα αποτελέσματα και τα διαγράμματα για τον εν λόγω αριθμοδείκτη ξεχωριστά για τις ομάδες της Superleague και της Football League:

	Χρήση 2015	Χρήση 2016
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ	-0,28	-0,10
ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ	-1,47	-1,09
Π.Α.Ο.Κ.	2,85	4,43
ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ	0,01	0,08
ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΙΝΑ	-1,79	-4,35
ΑΣΤΕΡΑΣ ΤΡΙΠ.	0,04	0,10
ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ ΑΘ.	-0,23	-0,18
ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	-0,51	-0,71
ΛΕΒΑΔΕΙΑΚΟΣ	0,74	0,81
ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΣ	0,45	0,23
ΑΕΠ ΗΡΑΚΛΗΣ	0,12	0,26
ΣΚΟΔΑ ΞΑΝΘΗ	-0,13	-0,01

ΒΕΡΟΙΑ	-0,47	-0,29
ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟΣ	1,2	-0,01
ΑΕΛ ΚΑΛΛΟΝΗΣ	0,55	0,15

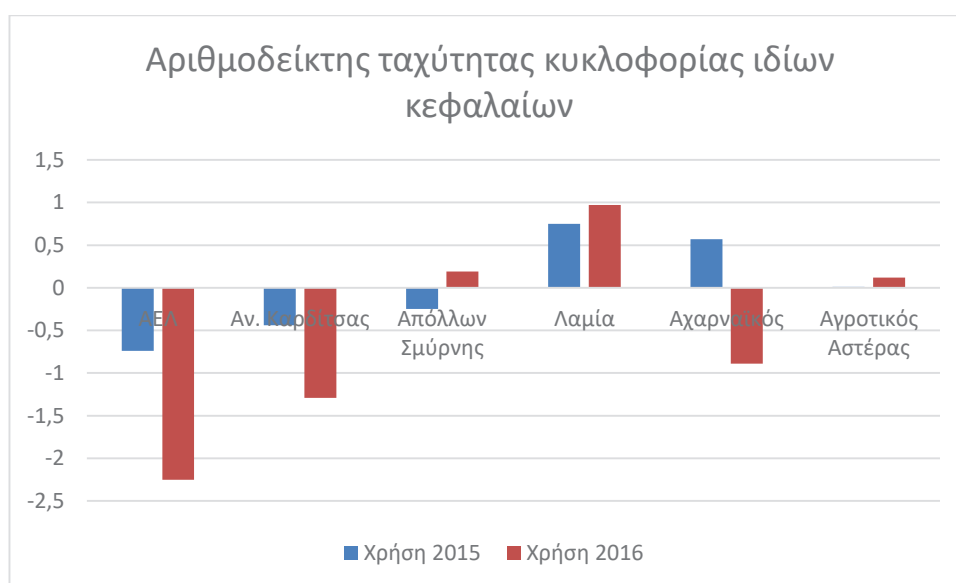
Πίνακας 20 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων Superleague 2015-2016

Διάγραμμα 19 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων Superleague 2015-2016

	Χρήση 2015	Χρήση 2016
ΑΕΛ	-0,74	-2,25
Αν. Καρδίτσας	-0,44	-1,29
Απόλλων Σμύρνης	0,25	0,19
Λαμία	0,75	0,97
Αχαρναϊκός	-0,57	-0,89
Αγροτικός Αστέρας	0,01	0,12

Πίνακας 21 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων Football League 2015-2016

Διάγραμμα 20 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων Football League 2015-2016

Γνωρίζοντας ότι για τον αριθμοδείκτη ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων ότι όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης, τόσο καλύτερη είναι η θέση της επιχείρησης παρατηρούμε ότι η μόνη ομάδα που έχει υψηλή και ικανοποιητική τιμή είναι η ομάδα του Π.Α.Ο.Κ. και πιο συγκεκριμένα έχει την τιμή 2,85 το 2015 και την τιμή 4,43 το 2016. Αντίθετα, οι περισσότερες ομάδες τόσο από την πρώτη κατηγορία όσο και από την δεύτερη έχουν χαμηλές ή ακόμα και αρνητικές τιμές κάτι που δείχνει ότι οι επιχειρήσεις δεν μπορούν να πραγματοποιήσουν μεγάλες πωλήσεις με σχετικά μικρό ύψος ιδίων κεφαλαίων, και κατά συνέπεια δεν μπορούν να έχουν αυξημένα κέρδη. Όσον αφορά το 2015 η ομάδα του Ολυμπιακού έχει οριακή αρνητική τιμή (-0,28) ενώ το 2016 η εικόνα βελτιώνεται ελαφρά και διαμορφώνεται στο -0,1. Ο Παναθηναϊκός παραμένει σε αρνητικό έδαφος και τις δυο χρονιές με βελτιωμένη ελαφρώς επίδοση. Ο Πανιώνιος στη συνέχεια είναι η μόνη ομάδα που κινείται οριακά γύρω από το 0 και τις δυο χρονιές γεγονός που φανερώνει γενική αδυναμία στη πραγματοποίηση κερδών καθώς η εικόνα τις ομάδες παραμένει σταθερή επί δυο συνεχόμενες χρονιές. Από τις υπόλοιπες ομάδες αξιοσημείωτες αν και όχι ιδιαίτερες επιδόσεις πετυχαίνουν ο Λεβαδειακός και ο Παναιτωλικός, οι οποίοι και τις δυο χρονιές κινούνται σε θετικό έδαφος

με τον Λεβαδειακό να είναι κοντά στην μονάδα ενώ ο Παναιτωλικός έχει λιγότερο καλές επιδόσεις (0,45 το 2016 και 0,23 το 2015) .

Όσον αφορά τις ομάδες της Football League, οι μισές ομάδες (Απόλλων Σμύρνης, Λαμία και Αγροτικός Αστέρας) πετυχαίνουν θετικές επιδόσεις και τις δυο χρονιές, με την Λαμία να πετυχαίνει τις καλύτερες (0,19 το 2015 και 0,25 το 2016) ενώ οριακά θετικές είναι οι τιμές του Απόλλων Σμύρνης και του Αγροτικού Αστέρα. Αντίθετα η ομάδα της Λάρισας, της Αναγέννησης Καρδίτσας και του Αχαρναϊκού έχουν και τις δυο χρονιές αρνητικές τιμές του δείκτη με την Λάρισα να πετυχαίνει τη χειρότερη επίδοση και τον Αχαρναϊκό να ακολουθεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η γενική εικόνα που αποκομίζεται από τα αποτελέσματα της εν λόγω εργασίας είναι ότι οι ελληνικές Π.Α.Ε τόσο στην πρώτη κατηγορία όσο και στην δεύτερη κατά την εξεταζόμενη περίοδο 2015-2016 είναι εταιρείες με υψηλά έσοδα (αν και μειούμενα σε σχέση με το παρελθόν) αλλά και αντίστοιχα πολύ υψηλότερα έξοδα. Αυτή είναι και η κύρια αιτία που εμφανίζουν ζημίες διαχρονικά και όχι κέρδη. Συνολικά και σύμφωνα με την εικόνα των οικονομικών καταστάσεων μπορεί κανείς να πει πως είναι αναμενόμενο να έχουν υπάρξει τόσες πολλές ομάδες που έχουν πτωχεύσει ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια καθώς οι ομάδες είναι αδύνατο να συνεχίσουν την λειτουργία τους χωρίς δανειακά κεφάλαια.

Ξεκινώντας με τον αριθμοδείκτη αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων παρατηρούμε ότι οι περισσότερες ομάδες κινούνται σε αρνητικούς ρυθμούς πράγμα που σημαίνει ότι η ικανότητα πραγματοποίησης κερδών από τα ίδια κεφάλαια είναι μικρή. Όσον αφορά τις ομάδες της Football League, ο Αχαρναϊκός με την Λάρισα πετυχαίνουν την καλύτερη επίδοση με 4,26 και 2,22 αντίστοιχα. Η Π.Α.Ε. Ολυμπιακός εμφανίζει για το 2016 οριακά αρνητική απόδοση των ιδίων κεφαλαίων ενώ όσον αφορά τον Παναθηναϊκό ο δείκτης ROE παίρνει την τιμή -2,63 και δείχνει επιδείνωση ενώ και διαχρονικά απέχει από το μέσο όρο του κλάδου κάτι που φανερώνει ότι η διοίκηση έχει πρόβλημα στην αποτελεσματικότητα διαχείρισης των κεφαλαίων των ιδιοκτητών της

Όσον αφορά τον δείκτη περιθωρίου μικτού κέρδους η ύπαρξη αρκετών αρνητικών τιμών υποδηλώνει την ανικανότητα εκ μέρους των Π.Α.Ε. να αναπτύξουν τιμολογιακή πολιτική ικανή να τους αποφέρει κέρδη και μόνο οι «μεγάλες» ομάδες έχουν διαφορετική εικόνα καθώς Ολυμπιακός, ΠΑΟ και ΠΑΟΚ είναι αρκετά διαφοροποιημένες από τον μέσο όρο ενώ έκπληξη αποτελεί η πολύ υψηλή επίδοση της Ξάνθης. Προχωρώντας στην ανάλυση του δείκτη ROI παρατηρούμε ότι σχεδόν το σύνολο των ομάδων έχουν αρνητικές τιμές. Οι μόνες ομάδες που κατορθώνουν να παρουσιάσουν θετικές τιμές είναι ο Αστέρης Τρίπολης και ο Πανθρακικός από τις ομάδες της Superleague ενώ για την Football League μόνο ο Απόλλων Σμύρνης πετυχαίνει θετικές τιμές.

Αναλύοντας το δείκτη κυκλοφοριακή ταχύτητας ενεργητικού παρατηρούμε ότι υπάρχει το παράδοξο οι ομάδες της πρώτης κατηγορίας να εμφανίζουν σαφώς χειρότερες επιδόσεις σε σχέση με αυτές της δεύτερης κατηγορίας. Μάλιστα η ΑΕΛ, η Λαμία και ο Αχαρναϊκός παρουσιάζουν την εξεταζόμενη περίοδο τιμές του δείκτη αρκετά πάνω από την μονάδα.

Αν και η συνολική εικόνα των ομάδων είναι ιδιαίτερα αρνητική και δεν δίνει πολλά περιθώρια αισιοδοξίας για το μέλλον αρκετών από αυτές είναι αρκετά πιθανό με μια μελλοντική διόρθωση του τρόπου προσέγγισης και διαχείρισης των εσόδων αλλά και των εξόδων τους να οδηγηθούν σε ένα καλύτερο οικονομικό αποτέλεσμα, που να διορθώνει την δυσμενή εικόνα των ισολογισμών τους.

Συνεπώς βάση για την βελτίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων τους είναι η δημιουργία μιας συμπαγούς τιμολογιακής πολιτικής –η οποία μέχρι σήμερα σε πολλές Π.Α.Ε. δεν υφίσταται- και σε συνδυασμό με τον έλεγχο των εξόδων τους θα μπορέσουν μεσοπρόθεσμα να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητά τους αλλά και τα οικονομικά τους αποτελέσματα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Dieter J. Haas, Productive Efficiency of English Football Teams—A Data Envelopment Analysis Approach, Wiley InterScience, 2003, pp. 403-410
2. Fillipo dell' Osso and Stefan Szymanski, Who are the Champions?, Business Strategy Review, 1991, pp.113-127
3. Henning Vopel (2011), Do we really need Financial Fair Play in European Football Club? An economic analysis, CESifo DICE Report, 2011, pp.54-59
4. Matt Pinnuck and Brad Potter, Impact of on-field football success on the off-field financial performance of AFL football clubs, The Authors Journal compilation, 2006, pp. 499-517
5. Γαλαριώτης Αιμ., Germain C. and Ζοπουνίδης Κ., (2015), Η οικονομική αξιολόγηση των ποδοσφαιρικών ομάδων στην Γαλλία, International Economy
6. Τραγούδα Μ. (2015), Χρηματοοικονομική ανάλυση οικονομικών μεγεθών των Π.Α.Ε. , Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
7. Χέλμης Ε., (2015), «Πολυκριτήρια Ανάλυση και Οικονομική Αξιολόγηση των Ποδοσφαιρικών Ανώνυμων Εταιρειών (Π.Α.Ε.)», Πολυτεχνείο Κρήτης, Τμήμα Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης
8. Υπ'αριθ.1505/8-1-2015 έγγραφο της Γεν. Δ/νσης Αγοράς του Υπουργείου Ανάπτυξης προς τον υφυπουργό Ανάπτυξης το τμήμα Εισηγμένων ανωνύμων Εταιρειών και Γ.Ε.Μ.Η και Αθλητικών Α.Ε

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. www.uefa.com
2. <http://www.superleaguegreece.net>
3. www.footballleague.gr
4. <http://www.fifa.com>
5. <http://www.superleaguegreece.net/el/download-zone>